

MMI ARST
28.10.2014
15421

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O DOPRINOSIMA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

Zagreb, listopad 2014.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DOPRINOSIMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/2010 – pročišćeni tekst i 5/2014 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA TREBA UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE NJEGOVA DONOŠENJA

Ocjena stanja

Zakon o doprinosima (u daljnjem tekstu: Zakon) objavljen je u Narodnim novinama, broj 84/2008 od 18. srpnja 2008. godine i prije početka primjene, (u okviru reforme sustava zdravstvenog osiguranja čiji je nositelj Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi) dopunjen je novim odredbama (Narodne novine, broj 152/2008) te je propisana obveza dodatnog doprinosa za zdravstveno osiguranje za umirovljenike i za nezaposlene osobe. Sljedeća izmjena Zakona objavljena je u Narodnim novinama, broj 94/2009, kojom je izmijenjena odredba o iznosu osnovice za obračun doprinosa za samostalne umjetnike kojima se doprinosi plaćaju iz državnog proračuna, prema Zakonu o pravima samostalnih umjetnika i poticanju kulturnog i umjetničkog stvaralaštva (Narodne novine, broj 43/96). Izmjenama i dopunama Zakona objavljenima u Narodnim novinama, broj 18/2011 zakonski tekst je usklađen s propisima koji uređuju obvezna osiguranja, te dodatno nomotehnički uređen, nakon čega su uslijedile izmjene i dopune Zakona, objavljene u Narodnim novinama, broj 22/2012, kojima je snižena opća stopa za obračun doprinosa za zdravstveno osiguranje s 15% na 13%. Isto tako uvedena je obveza prijetoja potraživanja po osnovi ugovornog odnosa s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje s dugom za doprinose i dana je ovlast Vladi Republike Hrvatske da može uredbom propisati način provedbe uplate doprinosa prema plaći. Osim toga, zakonski tekst je usklađen s propisima o mirovinskom osiguranju i Pomorskim zakonikom, te je dodatno nomotehnički uređen. Izmjenama i dopunama Zakona objavljenima u Narodnim novinama, broj 144/2012, brisane su odredbe prema kojima se doprinosi na osnovicu za osiguranike po osnovi radnog odnosa i izabrane i imenovane osobe mogu obračunavati prema zbirnoj osnovici, te su dodane odredbe o obvezi izvještavanja i u slučaju kad nema obveze doprinosa za vrijeme korištenja prava na bolovanje, a pojedine odredbe su uređene radi sigurnije primjene i tumačenja. Izmjenama i dopunama Zakona, objavljenima u Narodnim novinama, broj 148/2013, odredbe Zakona usklađene su s uredbama Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i to s Uredbom (EZ) broj 883/2004 Europskoga parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i Uredbom (EZ) broj 987/2009 Europskoga parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. kojom se utvrđuje postupak provedbe Uredbe (EZ) broj 883/2004 o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti, te s odredbama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju (Narodne novine, broj 80/2013) i odredbama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj (Narodne novine, broj 80/2013). Osim navedenog, ministru financija je dana ovlast da, u slučaju izmjena ili donošenja novih propisa kojima se uređuje pitanje obveznih osiguranja, može provedbenim propisom urediti pitanje obveze doprinosa za nove osnove osiguranja. Posljednjim izmjenama i dopunama Zakona objavljenima u Narodnim novinama, broj 41/2014, odredbe Zakona usklađene su s odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju (Narodne novine, broj 157/2013) i odredbama Zakona o

izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (Narodne novine, broj 153/2013). Osim navedenog propisan je novi rok za plaćanje doprinosa za poslodavce sa sjedištem ili mjestom rada u Europskoj uniji te su ujednačeni rokovi dospijeca doprinosa za osobe koje obavljaju samostalnu djelatnost od koje plaćaju porez na dobit.

Zakon uređuje sva pitanja vezana uz doprinose kao što su: vrste doprinosa i stope za obračun, obveznik doprinosa, obveznik obračunavanja doprinosa, obveznik plaćanja doprinosa, osnovice za obračun i način njihova utvrđivanja, obveza i način obračunavanja, obveza plaćanja i rokovi za uplatu, obveza izvješćivanja te druga pitanja vezana uz poslove prikupljanja doprinosa.

Pitanje utvrđivanja odnosno obračuna obveze doprinosa uređeno je na način da za pojedine kategorije osiguranika obvezu doprinosa obračunavaju osobe koje su odredbama Zakona propisane kao obveznici obračunavanja. Obveznik obračunavanja dužan je prilikom obračuna doprinosa sastaviti obračunsku ispravu i u propisanim rokovima o obračunanim doprinosima putem Izvješća o primicima, porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja – Obrasca JOPPD izvijestiti Poreznu upravu.

Samostalnim obveznicima doprinosa kojima je mjesečna osnovica propisana kao umnožak iznosa prosječne plaće i propisanog koeficijenta, osiguranicima s osnove pomorac – član posade broda u međunarodnoj plovidbi i obveznicima doprinosa s osnove druge djelatnosti obveza doprinosa se utvrđuje rješenjem Porezne uprave. Rješenje Porezne uprave se donosi za svako obračunsko razdoblje (kalendarsku godinu) za koju postoji obveza doprinosa. U slučaju kada obveznik doprinosa kojemu se obveza doprinosa utvrđuje rješenjem unutar iste kalendarske godine ima više razdoblja osiguranja, rješenjem će se utvrditi obveza doprinosa za svako pojedino razdoblje, pa se pojedinim obveznicima doprinosa unutar te godine izdaje više rješenja.

Tako je prema podacima iz informacijskog sustava Porezne uprave samostalnim obveznicima doprinosa u 2013. godini izdano oko 207.000 rješenja. Udio obveze doprinosa utvrđenih ovim rješenjima je otprilike 5% u odnosu na ukupno utvrđene i u informacijskom sustavu evidentirane obveze doprinosa. Preostalih 95% doprinosa prikuplja se putem Obrasca JOPPD koji je u primjeni od 1. siječnja 2014. godine i koji služi za jedinstveno prikupljanje podataka o ostvarenim primicima, porezu na dohodak i prirezu te doprinosima za obvezna osiguranja.

Uzimajući u obzir troškove prouzročene tiskanjem rješenja samostalnim obveznicima, te uspješnu primjenu Obrasca JOPPD, kojom je osigurana racionalizacija prikupljanja podataka o obvezi doprinosa, potrebno je za samostalne obveznike doprinosa osigurati što jednostavniji i ekonomičniji način utvrđivanja/samoutvrđivanja obveze doprinosa, pazeći pri tome da u skladu s njihovim statusom novi način utvrđivanja im ne predstavlja značajan teret.

Dana 1. siječnja 2015. godine na snagu stupaju odredbe Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (Narodne novine, broj 157/2013), kojima se ukida obveza posebnog doprinosa za zapošljavanje osoba s invaliditetom koji se prema odredbama prijašnjeg Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (Narodne novine, br. 143/2002 i 33/2005) plaćao po stopi od 0,1% ili 0,2%, a uvodi se obveza plaćanja novčane naknade u slučaju neispunjenja kvota propisanih za zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Poslodavci – obveznici posebnog doprinosa za zapošljavanje osoba s invaliditetom, prema trenutno važećim odredbama Zakona, obvezu doprinosa za zapošljavanje obračunavaju po sniženoj stopi od 1,6% umjesto po stopi od 1,7%. S obzirom da se odredbama posebnog propisa od 1. siječnja 2015. godine ukida obveza posebnog doprinosa za zapošljavanje osoba s invaliditetom, odredbe Zakona o doprinosima potrebno je uskladiti s ovim izmjenama, odnosno za sve poslodavce propisati primjenu jedinstvene stope od 1,7% za obračun doprinosa za zapošljavanje.

Odredbom trenutno važećeg članka 63. stavka 4. Zakona o porezu na dohodak (Narodne novine, br. 177/2004, 73/2008, 80/2010, 114/2011, 22/2012, 144/2012, 120/2013, 125/2013 i 148/2013) propisano je da se dohodak utvrđen kao razliku između vrijednosti imovine i dokazane visine sredstava za njezino stjecanje pripisuje ostvarenom dohotku od nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava, od kapitala, od osiguranja i drugom dohotku u poreznom razdoblju u kojemu je taj dohodak utvrđen i oporezuje prema propisima koji važe u tom poreznom razdoblju. Sukladno odredbama Zakona o doprinosima, obveza doprinosa se obračunava na način propisan za onaj izvor dohotka kojemu se utvrđeni dohodak pripisuje.

S obzirom da je pokrenut postupak izmjene Zakona o porezu na dohodak kojima se namjerava propisati da se razlika vrijednosti imovine i visine sredstava kojima je ta imovina stečena smatra drugim dohotkom, potrebno je za te slučajeve urediti pitanje obveze doprinosa.

Vezano uz postupak provedbe plaćanja doprinosa Vladi Republike Hrvatske je dana ovlast da uredbom može propisati način provedbe plaćanja doprinosa prema plaći, primicima uz plaću, odnosno mjesečnoj osnovici i subjekte provedbe plaćanja doprinosa te obveznike izvješćivanja, način, rok, te oblik i sadržaj izvješća o podnesenim nalogima za plaćanje doprinosa prema plaći, primicima uz plaću, odnosno mjesečnoj osnovici. U skladu s navedenim ovlaštenjem Vlada Republike Hrvatske je donijela Uredbu o načinu provedbe plaćanja doprinosa prema plaći, primicima uz plaću, odnosno mjesečnoj osnovici za obračun doprinosa temeljem radnog odnosa (Narodne novine, br. 49/2012 i 31/2014, u daljnjem tekstu Uredba).

Odredbama Uredbe uređeno je sljedeće:

- obvezni elementi „poziva na broj zaduženja“ pri ispunjavanju naloga za isplatu plaće za sve poslodavce, a služi kako bi se moglo kvalitetno i sustavno pratiti isplata plaće odnosno uplata doprinosa,
- uvedena su ograničenja i posebno praćenja za poslodavce koji ne uplaćuju doprinose,
- propisana je obveza bankama o odbijanju naloga za isplatu plaće ukoliko poslodavci koji ne uplaćuju doprinose istovremeno nisu predali i naloge za uplatu doprinosa ili se isti ne mogu u cijelosti provesti te izvješćivanje Porezne uprave o svim provedenim i neprovedenim (odbijenim) nalogima za isplatu plaće.

Uredba, od dana stupanja na snagu pa do danas, predstavlja učinkovitu mjeru protiv pokušaja isplate plaće bez plaćanja doprinosa, koji su sastavni dio plaće, odnosno pravo radnika iz radnog odnosa. Tako je na prvoj inicijalnoj listi za mjesec svibanj 2012. godine bilo 45.711 poslodavaca koji nisu u rokovima plaćali doprinose a isplaćivali su plaće, dok se na dan 30. rujna 2014. godine na listi nalazi 35.512 poslodavaca koji zapošljavaju 107.243 radnika kojima bi banke odbile provesti naloge za plaćanje za isplatu plaće ukoliko nisu plaćeni i doprinosi prema tim plaćama. U tom slučaju bi Porezna uprava, u što kraćem roku, protiv takvih poslodavaca provela mjeru osiguranja.

Uzimajući u obzir važnost ove Uredbe kao i rezultate koje je njena primjena polučila, ukazala se potreba da se osnovna pitanja koja su do sada bila uređena odredbama Uredbe, urede samim Zakonom o doprinosima.

Stopa nezaposlenosti mladih u Republici Hrvatske u drugom kvartalu 2014. godine iznosila je 43,9%. Iako je u usporedbi s rujnom 2013. godine kada je stopa nezaposlenosti mladih iznosila 48,9% došlo do pada stope, Republika Hrvatska je i dalje u vrhu po stopi nezaposlenosti mladih u Europskoj uniji.

Sukladno preporukama Europske komisije u okviru Europskog semestra i preporukama iz Garancije za mlade prioritetni cilj Republike Hrvatske je povećanje zaposlenosti i integracija mladih nezaposlenih osoba na tržište rada. Na istom cilju temeljit će se i izrada Prijedloga strategije za razvoj i provedbu aktivne politike zapošljavanja u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2015. – 2017. godine.

Osim toga, Europska komisija je dala i specifične preporuke za Republiku Hrvatsku u području zapošljavanja, a koje se odnose se na poboljšanje funkcionalnosti na tržištu rada u smislu borbe protiv segmentacije tržišta, pri čemu je potrebno uzeti u obzir da se osobito mladima još uvijek nudi samo rad na određeno vrijeme. Također, u okviru Garancije za mlade, Europska komisija naglasila je da države članice trebaju mladima osigurati uspješnu tranziciju iz sustava obrazovanja u svijet rada te aktivno raditi na razvoju i provedbi programa i shema namijenjenih obrazovanju, zapošljavanju i socijalnom uključivanju mladih.

Kako bi se dodatno smanjila stopa nezaposlenosti mladih i u što većoj mjeri osiguralo njihovo zapošljavanje na neodređeno vrijeme, potrebno je propisati mjere kojima bi se potaknulo poslodavce da s tim osobama sklapaju ugovore o radu na neodređeno radno vrijeme.

Osnovna pitanja koja treba urediti Zakonom

Pojedinim kategorijama osiguranika koji su sami obveznici doprinosa za osobno osiguranje i kojima su se mjesečna osnovica i iznosi doprinosa utvrđivali rješenjem Porezne uprave koje se donosilo za svako porezno razdoblje (kalendarsku godinu), ovim Prijedlogom zakona će se propisati novi način utvrđivanja obveze doprinosa i to za: osiguranike koji obavljaju samostalnu djelatnost od koje dohodak utvrđuju temeljem poslovnih knjiga, osiguranike koji obavljaju samostalnu djelatnost od koje porez na dohodak plaćaju u paušalnom iznosu, ostale osobe osigurane s osnove profesionalnog statusa te osiguranike s osnove pomorac – član posade broda u međunarodnoj plovidbi.

S obzirom na činjenicu da je oko 65% osiguranika s osnove obavljanja samostalne djelatnosti koji od te djelatnosti utvrđuju dohodak već tijekom 2014. godine bilo dužno podnijeti Obrazac JOPPD, bilo u statusu poslodavca ili u statusu druge osobe obveznika podnošenja izvješća, odnosno da je oko 80% osiguranika koristilo usluge sustava ePorezna, odredbama ovoga Prijedloga zakona će se ovoj kategoriji osoba propisati obveza da sami za svoje osobno osiguranje obračunaju doprinose te o tome podnesu izvješće. Cilj ovih mjera jest potaknuti te osobe na dobrovoljno ispunjavanje zakonskih obveza, pri čemu im propisane obveze neće predstavljati dodatan teret, s obzirom da se radi o osobama koje su već obveznici

podnošenja obrasca JOPPD, a istodobno će ove mjere predstavljati i racionalizaciju poslovanja Porezne uprave.

I za ostale kategorije osiguranika predviđa se pojednostavljivanje postupka utvrđivanja obveze doprinosa. Osiguranicima koji obavljaju samostalnu djelatnost od koje porez na dohodak plaćaju u paušalnom iznosu i ostalim osobama osiguranima s osnove profesionalnog statusa (primjerice članovi uprave trgovačkih društava, osobe zaposlene kod poslodavaca sa sjedištem u inozemstvu i sl.) obveza će se i nadalje utvrđivati rješenjem Porezne uprave. Novost je da će se rješenje izdavati po utvrđenom statusu u osiguranju i vrijedit će kroz čitavo razdoblje osiguranja. Ovime će se izbjeći izdavanje rješenja za svako pojedino razdoblje (kalendarsku godinu) u kojoj je ta osoba imala status osiguranika.

Osiguranicima s osnove pomorac – član posade broda u međunarodnoj plovidbi predviđa se izdavanje rješenja po proteku poreznog razdoblja (kalendarske godine), a do izdavanja rješenja plaćali bi predujam doprinosa u visini propisane mjesečne obveze doprinosa.

Za ostale kategorije osiguranika zadržava se dosadašnji način utvrđivanja obveze doprinosa, odnosno i nadalje će im se izdavati rješenja kojima se utvrđuju mjesečne osnovice i iznosi doprinosa za svako pojedino porezno razdoblje (kalendarsku godinu). Bitno je istaknuti da se u ovom slučaju radi o osobama koje nemaju profesionalni status kao što su: osiguranici s osnove poljoprivrede upisane u upisnik obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (a koji nisu obveznici poreza na dohodak), osiguranici s osnove produženog mirovinskog osiguranja i sl.

Odredbama ovoga Prijedloga zakona uređuje se pitanje obveze doprinosa za zapošljavanje poslodavcima koji sukladno odredbama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom (Narodne novine, broj 157/2013) imaju obvezu zapošljavanja osoba s invaliditetom, na način da će se brisati odredba prema kojoj su poslodavci – obveznici plaćanja posebnog doprinosa za zapošljavanje osoba s invaliditetom, doprinos za zapošljavanje plaćali po stopi od 1,6%.

Na ovaj način svim poslodavcima, neovisno o tome da li su obveznici zapošljavanja osoba s invaliditetom prema odredbama posebnog zakona, propisuje se jedinstvena stopa za obračun doprinosa za zapošljavanje od 1,7%.

Primjena stope od 1,7% neće predstavljati uvećanje obveze doprinosa s obzirom da su ovi poslodavci do 31. prosinca 2014. godine dužni, osim doprinosa za zapošljavanje, sukladno odredbama posebnog propisa plaćati i poseban doprinos za zapošljavanje osoba s invaliditetom po stopi od 0,1% ili 0,2%.

Pitanje obveze doprinosa osobama kojima će, sukladno propisima o porezu na dohodak, biti utvrđen drugi dohodak po osnovi razlike vrijednosti imovine i visine sredstava kojima je stečena, bit će uređeno na način da se u tom slučaju neće utvrđivati obveza doprinosa temeljem koje bi se ostvarivala prava iz mirovinskog i zdravstvenog osiguranja.

Postupak provedbe plaćanja doprinosa koji je do sada bio uređen odredbama Uredbe o načinu provedbe plaćanja doprinosa prema plaći, primicima uz plaću, odnosno mjesečnoj osnovici za obračun doprinosa temeljem radnog odnosa, bit će propisan odredbama Zakona o doprinosima, dok će ministru financija biti dana ovlast da određena pitanja podrobnije uredi provedbenim propisom.

Odredbama ovoga Prijedloga zakona predviđa se urediti pitanje obveze doprinosa za mlade osobe do 30 godina života s kojima poslodavac sklopi ugovor o radu na neodređeno vrijeme, na način da će za te osobe biti propisana samo obveza doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje. Poslodavac koji s ovim osobama sklopi ugovor o radu na neodređeno vrijeme neće imati obvezu obračunavanja doprinosa na osnovicu, odnosno doprinosa za zdravstveno osiguranje, doprinosa za zaštitu zdravlja na radu i doprinosa za zapošljavanje i to u razdoblju do 5 godina od početka zaposlenja.

Posljedice koje će donošenjem Zakona proisteći

Predloženim izmjenama i dopunama Zakona ostvarit će se dodatne uštede koje se odnose na tiskanje rješenja samostalnim obveznicima doprinosa. Za očekivati je da će broj tiskanih rješenja koji je u 2013. godini iznosio 207.349, nakon stupanja na snagu ovoga Prijedloga zakona smanjiti na otprilike 82.000 rješenja koja bi se tiskala u 2016. godini i u ostalim godinama koje slijede nakon te godine. Potrebno je napomenuti da sukladno ovim izmjenama i dopunama Zakona neće doći do smanjenja broja rješenja u 2015. godini iz razloga što će obveza samoutvrđivanja obveze doprinosa za pojedine kategorije osiguranika biti propisana od 1. siječnja 2016. godine.

S obzirom na navedeno, zbog smanjenja broja rješenja, očekuju se uštede po toj osnovi u iznosu od otprilike 3.125.000,00 kuna u 2016. godini i ostalim godinama nakon te godine. Navedena ušteda odnosi se na iznos troškova tiskanja i dostave rješenja, te ovim iznosom nisu obuhvaćeni i ostali troškovi koji nastaju prilikom izdavanja rješenja o doprinosima.

Bitno je istaknuti da će obveza samoutvrđivanja i podnošenja Obrasca JOPPD u pravilu biti propisana onim obveznicima koji su već obveznici podnošenja Obrasca JOPPD po nekoj drugoj osnovi ili koriste usluge sustava ePorezna, stoga im ova obveza neće predstavljati dodatan teret, tim više što će istim Obrascem JOPPD moći izvijestiti o osobnoj obvezi doprinosa te o ostalim obvezama doprinosa i poreza na dohodak.

S obzirom da će se podaci o obvezi doprinosa prikupljati putem Obrasca JOPPD, Porezna uprava će biti u mogućnost uspostaviti systemske kontrole, kojima će moći pratiti da li je postupanje ovih obveznika u skladu s odredbama Zakona, čime se eliminira potreba za izdavanjem rješenja i omogućuje dodatna racionalizacija u radu Porezne uprave.

Izdavanje rješenja bit će zadržano za one kategorije osiguranika kojima bi uvođenje obveze obračunavanja doprinosa i podnošenja Obrasca JOPPD predstavljalo značajniji teret u odnosu na dosadašnji način utvrđivanja, kao što su osiguranici po osnovi poljoprivrednik upisan u upisnik kao nositelj ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva te šumoposjednik i član njegova obiteljskog kućanstva, osiguranici po osnovi produženog mirovinskog osiguranja, osiguranici po osnovi osobe koja zdravstveno osiguranje ne ostvaruje po drugoj osnovi i sl.

S obzirom da osiguranike s osnove pomorac - član posade broda u međunarodnoj plovidbi karakteriziraju učestale promjene statusa u osiguranju kao i kratka razdoblja osiguranja, ovim Prijedlogom zakona se predviđa za te osiguranike ubrzati postupak pravovremenog evidentiranja obveze doprinosa, u obliku predujma kako bi im se čim prije

omogućilo plaćanje doprinosa i ostvarivanje prava iz obveznih osiguranja u skladu sa specifičnostima ove kategorije osiguranika.

Odredbe Zakona o doprinosima bit će u cijelosti usklađene s odredbama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom, pa će svi poslodavci neovisno o tome da li su obveznici zapošljavanja osoba s invaliditetom prema odredbama posebnog zakona, biti u obvezi obračunavati doprinos za zapošljavanje po stopi od 1,7%.

Oslobođenjem obveze doprinosa na osnovicu za poslodavce koji s mladim osobama sklope ugovor o radu na neodređeno vrijeme namjerava se postići: zadržavanje mladih osoba u zaposlenosti, posebice onih koje su bile uključene u stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa, sigurnost mladih s pozicije demografskog i socijalnog aspekta jer zapošljavanje na neodređeno vrijeme utječe na sigurnost mladih u planiranju obitelji, uključenost na tržište rada osoba u NEET statusu tj. osoba koje nisu zaposlene, nisu u sustavu obrazovanja, odnosno osposobljavanja, a niti su prijavljene u evidenciju nezaposlenih osoba Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

Oslobođenjem obveze doprinosa na osnovicu za poslodavce koji s mladim osobama sklope ugovor o radu na neodređeno vrijeme očekuje se u 2015. godini smanjenje prihoda državnog proračuna Republike Hrvatske od doprinosa na osnovicu (doprinos za zdravstveno osiguranje, doprinos za zapošljavanje i doprinosa za zaštitu zdravlja na radu) u iznosu od 205.550.000,00 kuna, te smanjenje rashoda po osnovi manje isplaćenih naknada za nezaposlene u iznosu od 85.000.000,00 kuna. Također se predviđa povećanje prihoda u 2015. godini od poreza na dohodak u iznosu od 127.500.000,00 kuna. U 2016. godini i svakoj narednoj godini očekuje se smanjenje prihoda od doprinosa na osnovicu (doprinos za zdravstveno osiguranje, doprinos za zapošljavanje i doprinosa za zaštitu zdravlja na radu) u iznosu od 460.432.000,00 kuna, smanjenje rashoda po osnovi manje isplaćenih naknada za nezaposlene u iznosu od 190.400.000,00 kuna, te povećanje prihoda od poreza na dohodak u iznosu od 285.600.000,00 kuna.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske. Naime, ovaj Prijedlog zakona omogućava veću efikasnost za obveznike doprinosa u smislu uvođenja posebnog postupka koji će provoditi Porezna uprava. Ovime će se posljedično smanjiti broj izdanih rješenja osiguranicima koji su obveznici plaćanja doprinosa za svoje osobno osiguranje, što je nastavak prethodno započetog procesa uvođenja Obrasca JOPPD te se ne procjenjuju dodatni troškovi. Ovim se izmjenama Zakona procjenjuje ušteda od 3,125 milijuna kuna na godišnjoj razini što predstavlja troškove tiskanja i dostave rješenja, te ovim iznosom nisu obuhvaćeni i ostali troškovi koji nastaju prilikom izdavanja poreznih rješenja (troškovi rada, materijalni troškovi i dr.).

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/2013), predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku.

S obzirom da je od strane Europske komisije u siječnju 2014. godine pokrenuta korektivna procedura prekomjernog deficita za Republiku Hrvatsku, čiji je cilj u najkraćem razumnom roku dostići predviđene razine potrebno je poduzeti mjere radi smanjenja rashoda državnog proračuna Republike Hrvatske. Jedna od ušteda koje je moguće ostvariti jest i smanjenje troškova tiskanja rješenja kojima se osiguranicima obveznog mirovinskog i zdravstvenog osiguranja utvrđuje obveza doprinosa za njihovo osobno osiguranje.

U skladu s trenutno važećim odredbama Zakona od doprinosima, osiguranicima koji su sami obveznici doprinosa za osobno osiguranje, a mjesečna osnovica im je propisana u stalnom mjesečnom iznosu kao umnožak iznosa prosječne plaće i propisanog koeficijenta, Porezna uprava rješenjem utvrđuje mjesečnu osnovicu i iznose doprinosa. Rješenje se donosi za svako obračunsko razdoblje (kalendarsku godinu).

Tako je u 2013. godini izdano 207.349 rješenja samostalnim obveznicima doprinosa.

Uzimajući u obzir troškove prouzročene tiskanjem rješenja samostalnim obveznicima, te uspješnu primjenu Obrasca JOPPD, kojom je osigurana racionalizacija prikupljanja podataka o obvezi doprinosa, potrebno je za samostalne obveznike doprinosa osigurati što jednostavniji i ekonomičniji način utvrđivanja/samoutvrđivanja obveze doprinosa, pazeći pri tome da u skladu s njihovim statusom novi način utvrđivanja im ne predstavlja značajan teret.

U tom smislu predlaže se osobama koje obavljaju samostalnu djelatnost od koje, sukladno propisima o porezu na dohodak utvrđuju dohodak od samostalne djelatnosti omogućiti utvrđivanje obveze doprinosa za osobno osiguranje i podnošenja izvješća o utvrđenoj obvezi na Obrascu JOPPD.

Osim toga i za ostale pojedine kategorije osiguranika predviđa se pojednostavljivanje postupka utvrđivanja obveze doprinosa. Osiguranicima koji obavljaju samostalnu djelatnost od koje porez na dohodak plaćaju u paušalnom iznosu i ostalim osobama osiguranima s osnove profesionalnog statusa (primjerice članovi uprave trgovačkih društava, osobe zaposlene kod poslodavaca sa sjedištem u inozemstvu i sl.) obveza će se i nadalje utvrđivati rješenjem Porezne uprave, ali će se rješenje izdavati po utvrđenom statusu u osiguranju i vrijediti će kroz čitavo razdoblje osiguranja. Ovime će se izbjeći izdavanje rješenja za svako pojedino razdoblje (kalendarsku godinu) u kojoj je ta osoba imala status osiguranika.

Predloženim izmjenama Zakona broj izdanih rješenja umanjio bi se za otprilike 125.000 rješenja godišnje.

S obzirom da predloženi način utvrđivanja obveze doprinosa predstavlja značajnu promjenu u odnosu na dosadašnji način utvrđivanja obveze doprinosa, potrebno je na vrijeme osigurati zakonodavni okvir, kako bi se mogle provesti potrebne prilagodbe u radu Porezne uprave, ali u postupanju poreznih obveznika.

Navedeno se naročito odnosi na obveznike doprinosa kojima se ta obveza neće više utvrđivati rješenjem, već će sami utvrđivati obvezu doprinosa za svoje osobno osiguranje i o tome podnijeti izvješće na Obrascu JOPPD. Kako bi ova kategorija osoba na vrijeme i na nedvosmislen način bila upoznata s novim obvezama, potrebno je donijeti ovaj Prijedlog zakona po hitnom postupku, te nakon stupanja Prijedloga zakona na snagu uskladiti provedbeni propis kojim se uređuje pitanje izvještavanja o utvrđenim obvezama doprinosa – Pravilnik o porezu na dohodak s ovim izmjenama i dopunama.

Stupanjem Prijedloga zakona na snagu 1. siječnja 2015. godine, osigurat će se da se obveznici doprinosa na vrijeme upoznaju s propisanim obvezama, te će im se omogućiti razdoblje prilagodbe kako bi mogli pravovremeno i točno ispunjavati obveze obračuna i izvješćivanja. Ukoliko ove odredbe ne bi stupile na snagu 1. siječnja 2015. godine potpuna primjena novog načina utvrđivanja obveze doprinosa ne bi bila moguća prije 1. siječnja 2017. godine.

Kao što je već prethodno navedeno, radi pojednostavljivanja postupka utvrđivanja obveze doprinosa i racionalizacije broja izdanih rješenja, za pojedine kategorije osiguranika predviđa se izdavanje rješenja koja bi se tiskala po utvrđenom statusu u osiguranju i koja bi vrijedila kroz čitavo vrijeme provedeno u osiguranju. Navedena promjena ne iziskuje značajne tehničke prilagodbe u odnosu na dosadašnji način izdavanja rješenja, te se ova promjena u načinu utvrđivanja obveze može primijeniti od 1. siječnja 2015. godine. Navedeno znači da bi se, u 2015. godini, nova vrsta rješenja tiskala svim osiguranicima zatečenima u osiguranju na dan 1. siječnja 2015. godine kao i onim osiguranicima koji su status osiguranika po tim osnovama stekli od 1. siječnja 2015. godine pa nadalje. U ovom slučaju puna primjena novog načina utvrđivanja obveze doprinosa – izdavanje rješenja samo novim osiguranicima bit će moguća od 1. siječnja 2016. godine. Ukoliko ovaj Prijedlog zakona ne bi bio donesen po hitnom postupku, odnosno ukoliko ne bi stupio na snagu do 1. siječnja 2015. godine s novim načinom utvrđivanja obveze doprinosa ovim kategorijama osiguranika započelo bi u 2016. godini, pa bi se nova vrsta rješenja tiskala svim osiguranicima zatečenima u osiguranju na dan 1. siječnja 2016. godini kao i onim osiguranicima koji su status osiguranika po tim osnovama stekli od 1. siječnja 2016. godine pa nadalje.

U tom slučaju primjena novog načina utvrđivanja obveze doprinosa i za ovu kategoriju osiguranika bila bi moguća od 1. siječnja 2017. godine.

Osim navedenog, odredbe trenutno važećeg Zakona o doprinosima potrebno je uskladiti s odredbama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom koje stupaju na snagu s 1. siječnja 2015. godine kako bi se nedvosmisleno uredilo pitanje obveze doprinosa za zapošljavanje poslodavcima koji su, sukladno odredbama posebnog zakona, obveznici zapošljavanja osoba s invaliditetom.

Potrebno je čim prije osigurati mjere kako bi se poslodavce potaknulo da s osobama mlađim od 30 godina sklapaju ugovore o radu na neodređeno vrijeme, čime bi se omogućilo dodatno smanjenje stope nezaposlenosti tih osoba, a što je jedan od prioriteta aktivne politike zapošljavanja u Republici Hrvatskoj.

Zbog svega navedenog predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O DOPRINOSIMA

Članak 1.

U Zakonu o doprinosima (Narodne novine, br. 84/2008, 152/2008, 94/2009, 18/2011, 22/2012, 144/2012, 148/2013 i 41/2014), u članku 7. točki 31. iza riječi: „obveznoga mirovinskog osiguranja“ dodaje se zarez i riječi: „osim fizičke osobe iz točke 54. ovoga članka“.

U točki 49. iza riječi: „ovoga Zakona“ točka se zamjenjuje točkom sa zarezom.

Iza točke 49. dodaju se točke 50., 51., 52., 53. i 54. koje glase:

„50. poslodavac koji ne uplaćuje doprinose jest poslodavac:

50.1. koji najkasnije na posljednji dan prethodnog mjeseca Poreznoj upravi nije putem propisanog izvješća za svakog pojedinog osiguranika s osnove radnog odnosa i/ili osiguranika s osnove radnog odnosa – izaslanog radnika kod tog poslodavca dostavio podatak o mjesečnoj obvezi doprinosa dospjeloj u tom mjesecu ili podatak o činjenici da u tom mjesecu ne postoji obveza doprinosa zbog korištenja prava iz socijalnih osiguranja;

50.2. koji je najkasnije na posljednji dan prethodnog mjeseca prikazao isplatu plaće, osim isplate zaostale plaće, i/ili mjesečnu obvezu doprinosa dospjelu u tom mjesecu za osiguranika s osnove radnog odnosa i/ili osiguranika s osnove radnog odnosa – izaslanog radnika u propisanom izvješću, a u službenim evidencijama Porezne uprave, na dan dostave podataka bankama, ima evidentirane dospjele, a neplaćene obveze po pojedinoj brojčanoj oznaci vrste doprinosa za osiguranike s osnove radnog odnosa i/ili osiguranike s osnove radnog odnosa – izaslanog radnika kod tog poslodavca u iznosu ukupne obveze doprinosa iskazane u prethodnom mjesecu na propisanim izvješćima za navedene osiguranike i više;

51. ostali poslodavci jesu poslodavci iz točke 36. ovoga stavka osim poslodavaca iz točke 50. ovoga stavka;

52. banka jest kreditna institucija, osnovana prema zakonu kojim se uređuje poslovanje kreditnih institucija, pod kojom se podrazumijeva banka, štedna banka i podružnica strane banke sa sjedištem u Republici Hrvatskoj;

53. ovlaštena agencija jest Financijska agencija (u daljnjem tekstu: Fina);

54. mlada osoba – jest fizička osoba koju poslodavac po osnovi ugovora o radu sklopljenim na neodređeno vrijeme prijavljuje na obvezno mirovinsko osiguranje i obvezno zdravstveno osiguranje te do dana početka osiguranja ima manje od 30 godina života, a do dana sklapanja ugovora o radu nije imala prethodno sklopljen ugovor o radu na neodređeno vrijeme s istim poslodavcem.“.

Članak 2.

U članku 16. stavci 2. i 3. brišu se.

Dosadašnji stavak 4. postaje stavak 2.

Članak 3.

U članku 20. iza stavka 3. dodaju se stavci 4. i 5. koji glase:

„(4) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, za osiguranika mladu osobu i prema mjesečnoj osnovici iz članka 21. ovoga Zakona obračunavaju se doprinosi iz osnovice i to:

1. doprinos za mirovinsko osiguranje
2. doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (za osiguranika tog osiguranja).

(5) Obveza doprinosa sukladno stavku 4. ovoga članka obračunava se prema mjesečnim osnovicama koje se odnose na razdoblje u trajanju do pet godina.“

Članak 4.

U članku 23. stavak 2. briše se.

Članak 5.

U članku 31. stavak 2. briše se.

Članak 6.

U članku 36. iza stavka 3. dodaju se stavci 4. i 5. koji glase:

„(4) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, za osiguranika po osnovi izaslanog radnika - mladu osobu i prema mjesečnoj osnovici iz članka 37. ovoga Zakona obračunavaju se doprinosi iz osnovice i to:

1. doprinos za mirovinsko osiguranje
2. doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (za osiguranika tog osiguranja).

(5) Obveza doprinosa sukladno stavku 4. ovoga članka obračunava se prema mjesečnim osnovicama koje se odnose na razdoblje u trajanju do pet godina.“

Članak 7.

U članku 39. stavak 2. briše se.

Članak 8.

Članak 64. mijenja se i glasi:

„Osiguranici po osnovi obavljanja samostalnih djelatnosti obrta, slobodnog zanimanja (profesionalne djelatnosti), sportaša, poljoprivrede i šumarstva te ostalih samostalnih djelatnosti (članak 9. stavak 1. točka 9. do 13. i točka 31.) koji od obavljanja tih djelatnosti, sukladno propisima o porezu na dohodak, utvrđuju dohodak od samostalne djelatnosti, sami su obveznici doprinosa te obveznici obračunavanja i obveznici plaćanja doprinosa za osobno osiguranje.“.

Članak 9.

U članku 65. stavku 2. riječi: „za osobe“ zamjenjuju se riječju: „osobe“, a riječi: „ne obračunava se“ zamjenjuju se riječima: „ne obračunavaju“.

Članak 10.

U članku 67. iza riječi: „doprinosi“ dodaju se riječi: „se obračunavaju i“.

Članak 11.

Članak 67.a mijenja se i glasi:

„O vrsti i iznosu obveze doprinosa, osnovici prema kojoj su doprinosi obračunani, razdoblju na koje se obveza odnosi i o drugim podacima koje utvrdi, obveznik obračunavanja sastavlja obračunsku ispravu te sastavlja izvješće i dostavlja ga Poreznoj upravi. Način i rok te oblik i sadržaj izvješća pravilnikom će propisati ministar financija.“.

Članak 12.

Iza članka 67.a dodaje se članak 67.b koji glasi:

„Članak 67.b

Za osiguranika koji djelatnost samozaposlene osobe obavlja u drugoj državi članici i na kojega se, sukladno propisima Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti, primjenjuje zakonodavstvo Republike Hrvatske, obveza doprinosa se utvrđuje na način propisan odredbama članka 64. do 67. ovoga Zakona, neovisno o vrsti poreza koji je dužan plaćati prema dohotku ili dobiti ostvarenom od obavljanja navedene djelatnosti.“.

Članak 13.

U članku 68. stavku 2. riječi: „i mjesečne iznose“ brišu se.

Članak 14.

U naslovu iznad članka 72. iza riječi: „samostalnih djelatnosti“ dodaje se riječ: „novinara“.

U članku 72. stavku 1. iza riječi: „i to“ dodaju se riječi: „novinari“.

U stavku 2. riječi: „i mjesečne iznose“ brišu se.

Članak 15.

Članak 74. mijenja se i glasi:

„Mjesečne osnovice za obračun doprinosa umnožak su iznosa prosječne plaće i koeficijenta, i to:

1. koeficijenta 0,65 za osiguranika po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti novinara
2. koeficijenta 1,0 za osiguranika po osnovi obavljanja samostalnog umjetnika i sportaša.“

Članak 16.

U članku 90. stavku 2. riječi: „i mjesečne iznose“ brišu se.

Članak 17.

U članku 95. stavku 2. riječi: „i mjesečne iznose“ brišu se.

Članak 18.

U članku 103. stavku 2. riječi: „i mjesečne iznose“ brišu se.

Članak 19.

U članku 107. stavku 2. riječi: „i mjesečne iznose“ brišu se.

Članak 20.

U članku 182. stavku 3. iza riječi: „odredbama ovoga Zakona“ briše se zarez i riječi: „osim osobe koja je obveznik doprinosa te obveznik obračunavanja i obveznik plaćanja doprinosa za svoje osobno osiguranje“.

Članak 21.

Članak 183. mijenja se i glasi:

„(1) Osoba koja obavlja drugu djelatnost iz članka 7. točke 6. ovoga Zakona, koja od druge djelatnosti sukladno propisima o porezu na dohodak utvrđuje dohodak kao razliku između poslovnih primitaka i izdataka ili sukladno propisima o porezu na dobit od druge djelatnosti utvrđuje dobit, sama je obveznik doprinosa te obveznik obračunavanja i obveznik plaćanja doprinosa po toj osnovi.“

(2) Obvezniku doprinosa koji prema propisima o porezu na dohodak, od druge djelatnosti porez na dohodak plaća prema paušalnom dohotku, iznos godišnje osnovice, vrste i godišnje iznose doprinosa te razdoblje na koje se obveza odnosi utvrđuje Porezna uprava rješenjem.“.

Članak 22.

Članak 186. mijenja se i glasi:

„(1) Kada se doprinosi obračunavaju prema godišnjoj osnovici iz članka 185. ovoga Zakona, a razdoblje obavljanja druge djelatnosti kraće je od ukupnog razdoblja obavljanja djelatnosti u toj godini, iznos godišnje osnovice razmjern je broju mjeseci u kojima je obveznik doprinosa obavljao drugu djelatnost u odnosu na broj mjeseci obavljanja djelatnosti u toj godini.

(2) U broj mjeseci obavljanja druge djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka računa se svaki puni mjesec druge djelatnosti uvećan za posljednji mjesec, bez obzira na broj dana obavljanja druge djelatnosti u tom mjesecu te bez umanjenja za mjesece u kojima je djelatnost privremeno obustavljena i mjesece u kojima je korišteno pravo na privremenu nesposobnost za rad.

(3) Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, u broj mjeseci obavljanja druge djelatnosti obvezniku doprinosa koji od te djelatnosti porez na dohodak plaća prema paušalnom dohotku ne uzima se razdoblje u kojem je privremeno obustavio obavljanje druge djelatnosti, sukladno propisu o obrtu.

(4) U broj mjeseci obavljanja djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka računa se svaki puni mjesec u kojemu je obveznik obavljao tu djelatnost uvećan za posljednji mjesec, bez obzira na broj dana obavljanja druge djelatnosti u tom mjesecu te bez umanjenja za mjesece u kojima je djelatnost privremeno obustavljena i mjesece u kojima je korišteno pravo na privremenu nesposobnost za rad.

(5) Godišnja osnovica iz članka 185. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona može iznositi najviše do umnoška iznosa prosječne plaće, koeficijenta 0,65 i broja mjeseci u kojima je obavljao drugu djelatnost.“.

Članak 23.

Članak 187. mijenja se i glasi:

„(1) O vrsti i iznosu obveze doprinosa, osnovici prema kojoj su doprinosi obračunani, razdoblju na koje se obveza odnosi i o drugim podacima koje utvrdi, obveznik obračunavanja iz stavka 183. stavka 1. ovoga Zakona, sastavlja obračunsku ispravu te sastavlja izvješće i dostavlja ga Poreznoj upravi. Način i rok te oblik i sadržaj izvješća pravilnikom će propisati ministar financija.

(2) Godišnja obveza doprinosa obvezniku iz članka 183. stavka 1. ovoga Zakona koji od druge djelatnosti utvrđuje dohodak od samostalne djelatnosti dospijeva na naplatu s danom podnošenja godišnje prijave poreza na dohodak, sukladno propisima o porezu na dohodak.

(3) Godišnja obveza doprinosa obvezniku iz članka 183. stavka 1. ovoga Zakona koji od druge djelatnosti utvrđuje dobit dospijeva na naplatu s danom podnošenja godišnje prijave poreza na dobit, sukladno propisima o porezu na dobit.

(4) Godišnja obveza doprinosa obvezniku iz članka 183. stavka 2. ovoga Zakona dospijeva na naplatu u roku od 15. dana od dana uručenja rješenja obvezniku.“.

Članak 24.

U članku 203. stavci 4., 5. i 6. mijenjaju se i glase:

„(4) Kada doprinose prema višoj mjesečnoj osnovici za svoje osobno osiguranje obračunava sam obveznik doprinosa, razdoblje za koje se doprinosi prema višoj mjesečnoj osnovici obračunavaju ne može biti kraće od mjesec dana.

(5) Iznimno od odredbe stavka 4. ovoga članka razdoblje za koje se doprinosi prema višoj mjesečnoj osnovici obračunavaju može biti kraće od mjesec dana ukoliko je unutar tog mjeseca bio početak ili prestanak osiguranja.

(6) Osiguraniku kojemu se obveza doprinosa utvrđuje rješenjem Porezne uprave, obveza doprinosa prema višoj mjesečnoj osnovici nastaje od prvoga dana sljedećeg mjeseca nakon podnošenja zahtjeva i prestaje posljednjeg dana u mjesecu u kojem je podnesen zahtjev za prestanak obveze prema višoj osnovici.“.

Iza stavka 6. dodaju se stavci 7. i 8. koji glase:

„(7) Iznimno od odredbe stavka 6. ovoga članka obvezniku doprinosa koji zahtjev podnese u roku od 15 dana od dana stjecanja svojstva osiguranika, obveza doprinosa prema višoj mjesečnoj osnovici može se, na njegov zahtjev, utvrditi s danom početka razdoblja osiguranja.

(8) Način i rok te oblik i sadržaj zahtjeva za odabir više osnovice kao i uvjete radi odabira više osnovice za obračun doprinosa pravilnikom će propisati ministar financija.“.

Članak 25.

U članku 209. stavku 1. točki 15. iza riječi: „umirovljeniku“ točka se zamjenjuje zarezom.

Iza točke 15. dodaje se točka 16. koja glasi:

„16. drugi dohodak utvrđen po osnovi razlike vrijednosti imovine i visine sredstava kojima je stečena.“.

Članak 26.

U članku 219. stavku 1. riječi: „poduzetničkoj plaći“ zamjenjuju se riječima: „mjesečnoj osnovici“.

Članak 27.

Iza članka 228. dodaje se članak 228.a koji glasi:

„Članak 228.a

- (1) Porezna uprava dostavlja, putem agencije, svim bankama podatke o poslodavcima koji ne uplaćuju doprinose.
- (2) Podatke iz stavka 1. ovoga članka, banke koriste isključivo za potrebe provedbe članka 248.b ovoga Zakona.
- (3) Način dostave podataka i vrstu podataka iz stavka 1. pravilnikom će propisati ministar financija.“.

Članak 28.

Članak 229. mijenja se i glasi:

„Pravo na obračun obveze doprinosa i kamata i na naplatu doprinosa, kamata i troškova ovrhe, kao i pravo obveznika na povrat više plaćenih doprinosa, kamata i troškova ovrhe zastarijeva za pet godina, računajući od dana kada je zastara počela teći.“.

Članak 29.

Članak 230. mijenja se i glasi:

„Apsolutni rok zastare prava na obračun obveze doprinosa i kamata i na naplatu doprinosa, kamata i troškova ovrhe, kao i zastare prava obveznika na povrat više plaćenih doprinosa, kamata i troškova ovrhe nastupa za deset godina, računajući od dana kada je zastara počela prvi put teći.“.

Članak 30.

U članku 238. stavak 3. briše se.

Članak 31.

Članak 239. mijenja se i glasi:

- „(1) Porezna uprava, po službenoj dužnosti, rješenjem utvrđuje obvezu doprinosa, vrste doprinosa te razdoblje na koje se obveza odnosi osiguranicima po sljedećim osnovama osiguranja:
1. samostalnih djelatnosti koji od tih djelatnosti porez plaćaju prema paušalnom dohotku i to:

- 1.1. djelatnost obrta te domaće radinosti i sporednog zanimanja,
- 1.2. djelatnost poljoprivrede i šumarstva,
2. djelatnost slobodnog zanimanja i to: novinari, samostalni umjetnici i sportaši – koji prema primicima od djelatnosti porez na dohodak plaćaju po odbitku,
3. član uprave trgovačkog društva i izvršni direktor trgovačkog društva i izvršni upravitelj zadruge,
4. svećenik i drugi članovi vjerske zajednice,
5. zaposlenje u inozemstvu kod međunarodnih organizacija, stranih poslodavaca i u institucijama Europske unije,
6. zaposlenje u tuzemstvu kod poslodavaca sa sjedištem u inozemstvu koji nemaju registriranu podružnicu u tuzemstvu.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka donosi se po utvrđenom statusu u osiguranju i vrijedi do donošenja novog rješenja ili do promjene osnove osiguranja ili do prestanka osiguranja ili do prestanka obveze doprinosa sukladno odredbi članka 221. stavka 2. ovoga Zakona.

(3) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka donosi se na ime osiguranika – dužnika i sadrži najmanje sljedeće podatke:

1. osnovu osiguranja,
2. razdoblje na koje se obveza odnosi i to dan s kojim započinje teći obveza,
3. odredbu o tome da je mjesečna osnovica umnožak iznosa prosječne plaće i propisanog koeficijenta te da se za svaku godinu provedenu u osiguranju primjenjuje mjesečna osnovica što je za tu godinu objavljuje ministar financija,
4. naziv doprinosa i stope za obračun doprinosa,
5. odredbu o mjesečnoj obvezi koja je razmjerna broju dana u osiguranju određenog mjeseca,
6. naznaku dospijeća za uplatu dospelih mjesečnih obveza,
7. nalog dužniku da mjesečne obveze uplaćuje u propisanim rokovima dospijeća,
8. uplatne račune i brojčane oznake (šifre) za uplatu dospelih obveza,
9. odredbu o važenju rješenja,
10. odredbu o tome da se mjesečne obveze doprinosa što ih je obveznik dužan uplatiti smatraju konačnom obvezom,
11. odredbu o obvezi plaćanja zatezne kamate ako se dospjela obveza ne uplati u propisanom roku dospijeća.

(4) Do izvršnosti rješenja prema stavku 1. ovoga članka obveznik je dužan plaćati predujam za svaku vrstu doprinosa propisanu prema osnovi osiguranja i u iznosu – umnošku iznosa prosječne plaće i koeficijenta propisanog za obračun mjesečne osnovice za određenu osnovu osiguranja te propisane stope za obračun doprinosa. Mjesečni iznos predujma dospijeva na naplatu u rokovima propisanim za uplatu doprinosa za istu osnovu osiguranja.“.

Članak 32.

Iza članka 239. dodaje se članak 239.a koji glasi:

„Članak 239.a

(1) Porezna uprava, po službenoj dužnosti, rješenjem utvrđuje obvezu doprinosa, vrste i mjesečne iznose doprinosa te razdoblje na koje se obveza odnosi osiguranicima po sljedećim osnovama osiguranja:

1. pomorac – član posade brodova u međunarodnoj plovidbi,
2. poljoprivrednik upisan u upisnik kao nositelj ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva te šumoposjednik i član njegova obiteljskog kućanstva,
3. osiguranik po osnovi poljoprivrede,
4. produženo mirovinsko osiguranje,
5. osiguranik po osnovi mirovine ili invalidnine iz inozemstva,
6. osoba koja zdravstveno osiguranje ne ostvaruje po drugoj osnovi,
7. član obitelji osobe zaposlene u inozemstvu,
8. stranac,
9. član obitelji stranca.

(2) Rješenje prema stavku 1. ovoga članka donosi se za svako obračunsko razdoblje (kalendarsku godinu), a mjesečne obveze doprinosa utvrđene rješenjem vrijede do prestanka osiguranja, do promjene osnove osiguranja ili do prestanka obveze doprinosa utvrđene sukladno odredbi članka 221. stavka 2. ovoga Zakona, a najdulje do posljednjeg dana u godini na koju se obveza odnosi.

(3) Za osiguranika po osnovi pomorac – član posade broda u međunarodnoj plovidbi rješenje iz stavka 1. ovoga članka donosi se po isteku godine za koju se obveza utvrđuje.

(4) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka donosi se na ime osiguranika – dužnika i sadrži najmanje sljedeće podatke:

1. osnovu osiguranja,
2. razdoblje na koje se obveza odnosi i to godinu i prvi dan u toj godini s kojim započinje teći obveza,
3. iznos propisane mjesečne osnovice prema kojoj su doprinosi obračunani,
4. naziv doprinosa i mjesečni iznos obveze,
5. odredbu o tome da se mjesečne obveze utvrđene rješenjem i evidentirane u poreznim evidencijama smatraju konačnom obvezom,
6. odredbu o mjesečnoj obvezi koja je razmjerna broju dana u osiguranju određenog mjeseca
7. naznaku dospijeaća za uplatu dospjelih mjesečnih obveza,
8. nalog dužniku da mjesečne obveze uplaćuje u propisanim rokovima dospijeaća,
9. uplatne račune i brojčane oznake (šifre) za uplatu dospjelih obveza,
10. odredbu o važenju rješenja,
11. odredbu o obvezi plaćanja zatezne kamate ako se dospjela obveza ne uplati u propisanom roku dospijeaća.

(5) Do izvršnosti rješenja iz stavka 1. ovoga članka u vezi stavka 2. ovoga članka obveznik je dužan plaćati predujam za svaku vrstu doprinosa propisanu prema osnovi osiguranja i u iznosu – umnošku iznosa prosječne plaće i koeficijenta propisanog za obračun mjesečne osnovice za određenu osnovu osiguranja te propisane stope za obračun doprinosa. Mjesečni iznos predujma dospijeva na naplatu u rokovima propisanim za uplatu doprinosa za istu osnovu osiguranja.

(6) Do izvršnosti rješenja iz stavka 1. ovoga članka u vezi stavka 3. ovoga članka osiguranik po osnovi pomorac – član posade broda u međunarodnoj plovidbi je dužan plaćati predujam za svaku vrstu doprinosa u iznosu – umnošku iznosa mjesečne osnovice koju propisuje

ministar nadležan za pomorstvo, sukladno posebnom propisu te propisane stope za obračun doprinosa. Mjesečni iznos predujma dopijeva na naplatu u rokovima propisanim za uplatu doprinosa za tu osnovu osiguranja.“.

Članak 33.

U članku 240. stavku 1. iza riječi: „obavljanja druge djelatnosti“ dodaju se riječi: „koji od druge djelatnosti porez na dohodak plaća prema paušalnom dohotku“.

Članak 34.

U članku 242. stavku 1. točki 5. iza riječi: „Porezne uprave“ točka se zamjenjuje zarezom.

Iza točke 5. dodaje se točka 6. koja glasi:

„6. predujam obveze doprinosa za osiguranika po osnovi pomorac – član posade broda u međunarodnoj plovidbi, do izdavanja rješenja o mjesečnoj osnovici i iznosima doprinosa.“.

Članak 35.

U članku 246. iza točke 1. dodaje se nova točka 2. koja glasi:

„2. koji sami utvrđuju obvezu doprinosa za svoje osobno osiguranje,“.

Dosadašnje točke 2., 3., 4. i 5. postaju točke 3., 4., 5. i 6.

Članak 36.

Članak 248.b mijenja se i glasi:

„(1) Poslodavac i isplatitelj primitka prema kojima se utvrđuje obveza doprinosa dužan je na nalogima za plaćanje za isplatu plaće odnosno na nalogima za plaćanje za isplatu primitka navesti obvezne elemente.

(2) Poslodavac koji ne uplaćuje doprinose dužan je u istu banku istodobno predati naloge za plaćanje za isplatu plaće i naloge za plaćanje za uplatu doprinosa.

(3) Banka je dužna odbiti provođenje naloga za plaćanje za isplatu plaće ako poslodavac koji ne uplaćuje doprinose, istodobno uz naloge za plaćanje za isplatu plaće nije predao i naloge za plaćanje za uplatu doprinosa ili se oni ne mogu u cijelosti provesti, te ako nalog ne sadrži sve elemente propisane Naredbom o načinu uplaćivanja prihoda proračuna, obveznih doprinosa te prihoda za financiranje drugih javnih potreba za godinu u kojoj se nalozi predaju.

(4) Iznimno od odredbe stavka 3. ovoga članka banka može provesti naloge za plaćanje za isplatu plaće ako nisu dostavljeni pojedini nalozi za plaćanju za uplatu doprinosa i to u slučaju kada u skladu s odredbama ovog Zakona ili u skladu s odredbama posebnog propisa ne postoji

obveza obračuna pojedinog doprinosa ili ukoliko s odredbama posebnog propisa ne postoji obveza uplate pojedinog doprinosa istodobno s isplatom plaće.

(5) Banka je dužna dnevno Fini dostaviti izvješće o odbijenim nalogima za plaćanje za isplatu plaće poslodavaca koji ne uplaćuju doprinose, o provedenim nalogima za plaćanje za isplatu plaće i o provedenim nalogima za plaćanje za isplatu ostalih primitaka prema kojima se utvrđuje obveza doprinosa.

(6) Fina je dužna najkasnije sljedeći dan izvijestiti Poreznu upravu o primljenim izvješćima iz stavka 5. ovoga članka.

(7) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka odnosno ukoliko poslodavac nije putem propisanog izvješća za svakog pojedinog osiguranika s osnove radnog odnosa i/ili osiguranika s osnove radnog odnosa – izaslanog radnika kod tog poslodavca dostavio podatak o mjesečnoj obvezi doprinosa dospjeloj u tom mjesecu ili podatak o činjenici da u tom mjesecu ne postoji obveza doprinosa zbog korištenja prava iz socijalnih osiguranja, Porezna uprava određuje mjere osiguranja naplate.

(8) Sadržaj obveznih elemenata na nalogima za plaćanje za isplatu plaće odnosno za isplatu primitka prema kojima se utvrđuje obveza doprinosa, slučajeve u kojima banka može provesti naloge za plaćanje za isplatu plaće ako nisu dostavljeni pojedini nalozi za plaćanju za uplatu doprinosa, postupak određivanja mjera osiguranja naplate propisat te ostale postupke koji se odnose na provedbu plaćanja doprinosa pravilnikom će propisati ministar financija.

(9) Fina je ovlaštena radi provedbe postupka izvješćivanja utvrditi način i rokove razmjene podataka između banaka i Agencije, između Agencije i Porezne uprave kao i tehničke uvjete koje su Agencija, banke i Porezna uprava dužne osigurati za međusobnu razmjenu.“

Članak 37.

U članku 249. točki 6. iza riječi: „državnog proračuna (članak 182. stavak 3.)“ točka se zamjenjuje zarezom.

Iza točke 6. dodaje se točka 7. koja glasi:

„7. poslodavac i isplatitelj primitka prema kojima se utvrđuje obveza doprinosa ukoliko na nalogima za plaćanje za isplatu plaće odnosno na nalogima za plaćanje za isplatu primitka ne navede obvezne elemente (članak 248.b stavak 1.)“.

Članak 38.

U članku 250. stavku 1. dodaje se nova točka 1. koja glasi:

„1. Osiguranik po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti obrta, slobodnog zanimanja (profesionalne djelatnosti), sportaša, poljoprivrede i šumarstva te ostalih samostalnih djelatnosti koji od obavljanja samostalne djelatnosti utvrđuje dohodak od samostalne djelatnosti, ako ne obračuna doprinose (članak 67. u svezi s člankom 65.) ili ne utvrdi osnovicu (članak 66.), odnosno ne uplati doprinose u roku (članak 67.) ili ne izvijesti Poreznu upravu o utvrđenim obvezama doprinosa (članak 67.a.)“.

Dosadašnje točke 1., 2., 3., 4., 5., 6. i 7. postaju točke 2., 3., 4., 5., 6., 7. i 8.

Članak 39.

U članku 252.a stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 1.000.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

1. banka koja podatke o poslodavcima koji ne plaćaju doprinose koristi u druge svrhe osim u svrhu provedbe plaćanja doprinosa (članak 228.a stavak 2.),
2. poslodavac koji ne uplaćuje doprinose koji u istu banku istodobno ne preda nalog za plaćanje za isplatu plaće i naloge za plaćanje za uplatu doprinosa (članak 248.b stavak 2.),
3. banka koja ne odbije provesti naloge za plaćanje za isplatu plaće ako poslodavac koji ne uplaćuje doprinose, istodobno uz naloge za plaćanje za isplatu plaće nije predao i naloge za plaćanje za uplatu doprinosa ili se oni ne mogu u cijelosti provesti, te ako nalog ne sadrži sve propisane elemente (članak 248.b stavak 3.),
4. banka koja Fini ne dostavi izvješće o odbijenim nalogima za plaćanje za isplatu plaće poslodavaca koji ne uplaćuju doprinose, o provedenim nalogima za plaćanje za isplatu plaće i o provedenim nalogima za plaćanje za isplatu ostalih primitaka prema kojima se utvrđuje obveza doprinosa (članak 248.b stavak 5.),
5. Fina ukoliko Poreznu upravu ne izvijesti o izvješćima primljenima od banaka (članak 248.b stavak 6.).“.

Članak 40.

Osigurancima iz članka 31. ovoga Zakona koji su na dan 1. siječnja 2015. godine zatečeni u osiguranju po tim osnovama Porezna uprava će, po službenoj dužnosti i bez provedbe ispitnog postupka, rješenjem utvrditi obvezu doprinosa i vrste doprinosa za razdoblje od 1. siječnja 2015. godine koje će vrijediti do donošenja novog rješenja ili do promjene osnove osiguranja ili do prestanka osiguranja ili do prestanka obveze doprinosa sukladno odredbi članka 221. stavka 2. Zakona o doprinosima (Narodne novine, br. 84/2008, 152/2008, 94/2009, 18/2011, 22/2012, 144/2012, 148/2013 i 41/2014).

Članak 41.

(1) Ministar financija će pravilnikom propisati način i rok te oblik i sadržaj izvješća iz članka 11., 23. i 27. ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Ministar financija uskladit će propise donesene radi provedbe Zakona o doprinosima (Narodne novine, br. 84/2008, 152/2008, 94/2009, 18/2011, 22/2012, 144/2012,

148/2013 i 41/2014) s odredbama ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Uredba o načinu provedbe plaćanja doprinosa prema plaći, primicima uz plaću, odnosno mjesečnoj osnovici za obračun doprinosa temeljem radnog odnosa (Narodne novine br. 49/2012 i 31/2014) donesena na temelju članka 248.b Zakona o doprinosima (Narodne novine, br. 84/2008, 152/2008, 94/2009, 18/2011, 22/2012, 144/2012, 148/2013 i 41/2014) prestaje važiti 1. srpnja 2015. godine.

Članak 42.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama i stupa na snagu 1. siječnja 2015. godine, osim članaka 8., 9., 10., 11., 12., 24., 26., članka 32. u dijelu koji se odnosi na donošenje rješenja osiguraniku po osnovi pomorac – član posade broda u međunarodnoj plovidbi i obvezu plaćanja predujma do donošenja rješenja osiguraniku po osnovi pomorac – član posade broda u međunarodnoj plovidbi, članka 34., 35. i 38. koji stupaju na snagu 1. siječnja 2016. godine.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovim člankom se odredbe članka 7. Zakona o doprinosima dopunjuju pojmovima: „poslodavac koji ne uplaćuje doprinose“, „ostali poslodavci“, „banka“ i „ovlaštena agencija“, potrebnima radi propisivanja postupka provedbe plaćanja doprinosa, te pojmom „mlada osoba“ potrebnim radi propisivanja obveza doprinosa uslijed sklapanja ugovora o radu na neodređeno vrijeme.

Uz članak 2.

Ovim člankom brišu se odredbe članka 16. Zakona o doprinosima, prema kojoj poslodavci – obveznici plaćanja posebnog doprinosa za zapošljavanje osoba s invaliditetom, doprinos za zapošljavanje obračunavaju po stopi od 1,6%, čime se odredbe Zakona o doprinosima usklađuju s odredbama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom kojima se od 1. siječnja 2015. godine ukida obveza plaćanja posebnog doprinosa za zapošljavanje osoba s invaliditetom. Ovime se svim poslodavcima, neovisno o tome da li su obveznici zapošljavanja osoba s invaliditetom prema odredbama posebnog zakona, propisuje jedinstvena stopa za obračun doprinosa za zapošljavanje od 1,7%. Isto tako brisane su i odredbe da se obveznim doprinosima smatra i posebni doprinosi za zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Uz članak 3.

Ovim člankom uređuje se obveza plaćanja doprinosa po osnovi radnog odnosa za mirovinsko osiguranje za mlade osobe do 30 godina života koje su s poslodavcem sklopile ugovor o radu na neodređeno vrijeme u trajanju do pet godina.

Uz članke 4. i 5.

Ovim člancima brišu se odredbe o obračunavanju posebnog doprinosa za zapošljavanje osoba s invaliditetom prema mjesečnoj osnovici, odnosno plaći i ostalim primicima uz plaću.

Uz članak 6.

Ovim člankom uređuje se obveza plaćanja doprinosa po osnovi radnog odnosa – izaslanog radnika za mirovinsko osiguranje za mlade osobe do 30 godina života koje su s poslodavcem sklopile ugovor o radu na neodređeno vrijeme u trajanju do pet godina.

Uz članak 7.

Ovim člankom brišu se odredbe o obračunavanju posebnog doprinosa za zapošljavanje osoba s invaliditetom prema mjesečnoj osnovici, odnosno plaći i ostalim primicima uz plaću.

Uz članak 8.

Ovim člankom se osiguranicima po osnovi obavljanja samostalnih djelatnosti obrta, slobodnog zanimanja (profesionalne djelatnosti), sportaša, poljoprivrede i šumarstva te ostalih samostalnih djelatnosti koji od obavljanja tih djelatnosti, sukladno propisima o porezu na dohodak, utvrđuju dohodak od samostalne djelatnosti, osim obveze doprinosa i obveze plaćanja doprinosa, propisuje i obveza obračunavanja doprinosa za svoje osobno osiguranje. Do sada im je te obveze doprinosa rješenjem utvrđivala Porezna uprava.

Uz članak 9.

Odredbe članka 65. stavka 2. usklađuju se s izmjenama u članku 64. Zakona.

Uz članak 10.

Odredbe članka 67. usklađuju se s izmjenama u članku 64. Zakona.

Uz članak 11.

Novim člankom 67.a propisuje se obveza sastavljanja obračunske isprave odnosno izvješća te obveza dostavljanja istog Poreznoj upravi osiguranicima po osnovi obavljanja samostalnih djelatnosti obrta, slobodnog zanimanja (profesionalne djelatnosti), sportaša, poljoprivrede i šumarstva te ostalih samostalnih djelatnosti koji od obavljanja tih djelatnosti, sukladno propisima o porezu na dohodak, utvrđuju dohodak od samostalne djelatnostima o obračunanim doprinosima za svoje osobno osiguranje.

Uz članak 12.

Ovim člankom uređuje se pitanje obveze doprinosa za osiguranika koji djelatnost samozaposlene osobe obavlja u drugoj državi članici i na kojega se, sukladno propisima o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti primjenjuju propisi Republike Hrvatske.

Uz članak 13.

U skladu s izmjenom članka 68. stavka 2., Porezna uprava će osiguranicima s osnove obavljanja samostalnih djelatnosti obrta te poljoprivrede i šumarstva koji od obavljanja tih djelatnosti, sukladno propisima o porezu na dohodak porez na dohodak plaćaju prema paušalnom dohotku, rješenjem utvrđivati obvezu doprinosa, vrste doprinosa i razdoblje na koje se obveza odnosi. Istim rješenjem neće se utvrđivati mjesečni iznosi doprinosa iz razloga što će se to rješenje donositi za čitavo razdoblje provedeno u osiguranju i vrijedit će za više poreznih razdoblja (kalendarskih godina), pa u slučaju promjene osnovice za obračun doprinosa neće biti potrebno mijenjati rješenje.

Uz članak 14.

Dosadašnjom odredbom članka 64. Zakona o doprinosima pitanje obveze doprinosa za osiguranike s osnove obavljanja samostalne djelatnosti novinara bilo je uređeno na jedinstven način, neovisno o tome da li su ti osiguranici dohodak od samostalne djelatnosti utvrđivali temeljem poslovnih knjiga ili su plaćali porez po odbitku. Dopunama članka 72. propisuje se

da će se obveze doprinosa za osiguranike s osnove obavljanja samostalne djelatnosti novinara koji porez plaćaju po odbitku i nadalje utvrđivati rješenjem Porezne uprave.

Sukladno izmijenjenom stavku 2. istog članka Porezna uprava će osiguranicima s osnove samostalne djelatnosti koji porez na dohodak plaćaju po odbitku, rješenjem utvrđivati obvezu doprinosa, vrste doprinosa i razdoblje na koje se obveza odnosi. Iznosi doprinosa koji su promjenjiva veličina i ovise o mjesečnoj osnovici propisanoj za određenu godinu, više se neće utvrđivati rješenjem, pa će ova rješenja vrijediti kroz čitavo razdoblje osiguranja.

Uz članak 15.

U članku 74. propisuje se osnovica za obračun doprinosa za osiguranika po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti novinara u skladu s izmijenjenim člankom 72.

Uz članke 16. do 19.

U skladu s izmijenjenim člankom 90. stavkom 2. Porezna uprava će obveznicima doprinosa iz članka 90. stavka 1., članka 95. stavka 1., članka 103. stavka 1. i članka 107. stavka 1. Zakona o doprinosima, rješenjem utvrđivati obvezu doprinosa, vrste doprinosa i razdoblje na koje se obveza odnosi. Iznosi doprinosa koji su promjenjiva veličina i ovise o mjesečnoj osnovici propisanoj za određenu godinu, više se neće utvrđivati rješenjem, pa će ova rješenja vrijediti kroz čitavo razdoblje osiguranja.

Uz članak 20.

Sukladno odredbama ovoga članka i osoba koja je obveznik doprinosa te obveznik obračunavanja i obveznik plaćanja doprinosa za svoje osobno osiguranje, dužna je radi ostvarivanja prava na teret nositelja osiguranja ili državnog proračuna o tome podnijeti izvješće.

Uz članak 21.

Izmijenjenim člankom 183. propisuje se obveza obračunavanja doprinosa za svoje osobno osiguranje osiguranicima po osnovi obavljanja druge djelatnosti koji od te djelatnosti utvrđuju dohodak kao razliku primitaka i izdataka ili dobit. Do sada im je obveze doprinosa utvrđivala Porezna uprava rješenjem.

Obveznicima doprinosa s osnove druge djelatnosti koji od obavljanja te djelatnosti utvrđuju paušalni dohodak obveza doprinosa se i nadalje utvrđuje rješenjem Porezne uprave.

Uz članak 22.

Odredbe članka 186. usklađuju se s izmijenjenim člankom 183.

Uz članak 23.

Izmijenjenim člankom 187. osiguranicima po osnovi obavljanja druge djelatnosti propisuje se obveza sastavljanja obračunske isprave i izvješća te obveza dostavljanja izvješća Poreznoj upravi o obračunanim doprinosima za svoje osobno osiguranje. Daje se ovlast ministru financija da propiše način i rok te oblik i sadržaj izvješća.

Isto tako uređuje se dospijeeće obveze doprinosa utvrđene prema godišnjoj osnovici.

Uz članak 24.

U članku 203. mijenjaju se stavci 4., 5. i 6., te se dodaju stavci 7. i 8. kojima se uređuje mogućnost i način primjene više osnovice za obračun doprinosa osiguranicima koji su obveznici doprinosa za svoje osobno osiguranje i kojima je izmijenjenim člankom 64. propisana obveza obračuna doprinosa, sastavljanja izvješća te dostavljanja izvješća Poreznoj upravi.

Uz članak 25.

U članku 209. stavku 1. dodaje se točka 16. kojom se propisuje iznimka od obračunavanja doprinosa po osnovi drugog dohotka utvrđenog po osnovi razlike vrijednosti imovine i visine sredstava kojima je stečena.

Uz članak 26.

Odredbe članka 219. usklađuju se izmijenjenim člankom 64., odnosno uređuje se pitanje mirovanja obveze doprinosa za osiguranika koji je sam obveznik doprinosa za osobno osiguranje i koji je sam dužan obračunati doprinose prema propisanoj mjesečnoj osnovici.

Uz članak 27.

Odredbom ovoga članka daje se ovlast Poreznoj upravi da radi postupka provedbe plaćanja doprinosa bankama dostavlja podatke o poslodavcima koji ne uplaćuju doprinose. Te podatke banka može koristiti isključivo u svrhu postupka, a način dostave i vrstu podataka propisat će ministar financija.

Uz članke 28. i 29.

Ovim člancima se glede pokretanja prekršajnog postupka i izvršenja novčanih kazni osigurava primjena odredbi Prekršajnog zakona, sukladno članku 94. stavku 11. Općeg poreznog zakona, a u vezi s člankom 233. stavkom 1. Zakona o doprinosima, prema kojemu postupak utvrđivanja zastare provodi Porezna uprava na način propisan Općim poreznim zakonom za postupak kojim se utvrđuje porezna zastara, ako Zakonom o doprinosima nije drugačije uređeno.

Uz članak 30.

U članku 238. stavak 3. briše se te će se obveza doprinosa obračunavati prema propisima važećima za razdoblje na koje se obveza odnosi, neovisno o tome kada je pokrenut postupak za utvrđivanje statusa osiguranika.

Uz članak 31.

Ovim člankom daje se ovlast Poreznoj upravi da rješenjem utvrdi obvezu doprinosa, te su propisane kategorije osiguranika kojima se tim rješenjem utvrđuje obveza doprinosa kao i

obvezan sadržaj rješenja. Ovo rješenje će se izdavati po utvrđenom statusu u osiguranju i vrijediti će donošenja novog rješenja, do promjene ili prestanka osnove osiguranja ili do prestanka obveze doprinosa.

Uz članak 32.

Ovim člankom daje se ovlast Poreznoj upravi da rješenjem utvrdi obvezu doprinosa, te su propisane kategorije osiguranika kojima se tim rješenjem utvrđuje obveza doprinosa kao i obvezan sadržaj rješenja. Ovo rješenje će se donositi za svako obračunsko razdoblje (kalendarsku godinu).

Uz članak 33.

Odredbama ovoga članka propisuje se da Porezna uprava rješenjem po službenoj dužnosti bez provedbe ispitnog postupka utvrđuje obvezu doprinosa te iznos godišnje osnovice, vrste doprinosa i godišnje iznose doprinosa koje je dužan platiti i to samo obveznicima doprinosa po osnovi druge djelatnosti koji od druge djelatnosti porez na dohodak plaća prema paušalnom dohotku.

Uz članak 34.

Ovim člankom propisuje se da Porezna uprava na poreznom broju obveznika evidentira i predujam mjesečne obveze doprinosa što će ga do izdavanja rješenja biti dužni plaćati obveznici s osnove pomorac – član posade broda u međunarodnoj plovidbi.

Uz članak 35.

Ovim člankom propisuje se obveza Poreznoj upravi da u registru obveznika doprinosa vodi podatke i o osiguranicima koji sami utvrđuju obvezu doprinosa za svoje osobno osiguranje.

Uz članak 36.

Odredbama ovoga članka propisuje se postupak provedbe plaćanja doprinosa, odnosno propisuje se obveza svim poslodavcima da na nalogima za plaćanje za isplatu plaće navedu obvezne elemente. Poslodavcima koji ne uplaćuju doprinose propisuje se obveza da uz naloge za plaćanje za isplatu plaću u istu banku istodobno predaju i naloge za plaćanje za uplatu doprinosa. Bankama je propisana obveza odbijanja provođenja naloga za plaćanje za isplatu plaće ukoliko uz te naloge nisu predani i nalozi za plaćanje za uplatu doprinosa ili se oni u cijelosti ne mogu provesti. Isto tako bankama i Agenciji propisana je obveza podnošenja izvješća o odbijenim i o provedenim nalogima za plaćanje za isplatu plaće.

Uz članak 37.

Odredbama ovoga članka propisuje se novčana kazna za prekršaj u slučaju kada poslodavac i isplatelj primitka prema kojima se utvrđuje obveza doprinosa na nalogima za plaćanje za isplatu plaće odnosno na nalogima za plaćanje za isplatu primitka ne navede obvezne elemente.

Uz članak 38.

Dopunom članka 250. stavka 1. propisuju se prekršajne odredbe za samostalne obveznike doprinosa kojima je ovim izmjenama propisana obveza obračuna doprinosa, sastavljanja izvješća te dostavljanja istog Poreznoj upravi ukoliko ne postupe u skladu s odredbama Zakona o doprinosima.

Uz članak 39.

Prekršajne odredbe koje se odnose na prekršaje u provedbi plaćanja doprinosa zbog povrede odredbi članka 248.a usklađuju se s izmjenama tog članka.

Uz članak 40.

Ovim člankom uređuje se pitanje obveze doprinosa osiguranicima iz članka 239. stavka 1. Zakona o doprinosima, koji su na dan 1. siječnja 2015. godine zatečeni u osiguranju po tim osnovama.

Uz članak 41.

Ovim člankom ovlašćuje se ministar financija da uskladi provedbene propise donesene radi provedbe odredaba ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana njegova stupanja na snagu, te se propisuje razdoblje u kojem će važiti Uredba o načinu provedbe plaćanja doprinosa prema plaći, primicima uz plaću, odnosno mjesečnoj osnovici za obračun doprinosa temeljem radnog odnosa.

Uz članak 42.

Ovim se člankom propisuje stupanje na snagu Zakona.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 7.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeća značenja:

1. djelatnost obrta samostalna je djelatnost obrta i s obrtom izjednačene djelatnosti upisana u obrtni registar, sukladno propisima o obrtu, a koja je djelatnost osnovno zanimanje fizičke osobe po kojoj je osnovi obvezno osigurana;

2. djelatnost trgovca pojedinca samostalna je djelatnost upisana u registar trgovačkog suda kao trgovac pojedinac, sukladno propisima o trgovačkim društvima, a koja je djelatnost osnovno zanimanje fizičke osobe po kojoj je osnovi obvezno osigurana;

3. djelatnost slobodnog zanimanja samostalna je djelatnost fizičke osobe koja je po osnovi obavljanja te djelatnosti obvezno osigurana, a ta je djelatnost:

3.1. upisana u registar tijela državne uprave mjerodavnog za izdavanje odobrenja fizičkim osobama za obavljanje profesionalne djelatnosti, sukladno posebnim propisima, ili je

3.2. upisana u registar obveznika poreza na dohodak ili poreza na dobit od obavljanja samostalne djelatnosti slobodnog zanimanja na osnovi članstva u strukovnoj udruzi ili strukovnoj komori ili na njezin zahtjev;

4. djelatnost poljoprivrede i šumarstva samostalna je djelatnost fizičke osobe upisana u registar tijela mjerodavnog za poljoprivredu, ili je, na njezin zahtjev, upisana u registar obveznika poreza na dohodak ili poreza na dobit od obavljanja te djelatnosti te je obveznik poreza na dohodak ili poreza na dobit, a koja je djelatnost osnovno zanimanje fizičke osobe po kojoj je osnovi obvezno osigurana;

5. ostale samostalne djelatnosti jesu djelatnosti fizičkih osoba s obilježjem samostalnosti, trajnosti i namjere stvaranja izvora dohotka ili dobiti i po osnovi obavljanja tih djelatnosti upisane su u registar obveznika poreza na dohodak te su po toj osnovi obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a nositelju je ta djelatnost osnovno zanimanje i po toj se osnovi, sukladno propisima o obveznim osiguranjima, smatra obvezno osiguranom osobom, a to su:

5.1. djelatnosti za čije obavljanje nije propisano izdavanje odobrenja i registracije,

5.2. djelatnosti osoba koje ostvaruju primitke od kojih se, prema propisima o porezu na dohodak, utvrđuje drugi dohodak, ali su promijenile način utvrđivanja dohotka pa prema tim primicima utvrđuju dohodak od samostalne djelatnosti ili dobit,

5.3. djelatnosti osoba koje ostvaruju primitke od imovine i imovinskih prava od kojih se, prema propisima o porezu na dohodak, utvrđuje dohodak od imovine i imovinskih prava, ali su promijenile način utvrđivanja dohotka pa prema tim primicima utvrđuju dohodak od samostalne djelatnosti ili dobit,

5.4. ostale djelatnosti upisane u registar obveznika poreza na dohodak po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti i po osnovi koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit;

6. druga djelatnost je samostalna djelatnost iz točaka 1. do 5. ovoga članka koju nositelj djelatnosti obavlja istodobno uz osiguranje po osnovi radnog odnosa ili po bilo kojoj od osnova obveznih osiguranja. Drugom djelatnošću smatra se i djelatnost samozaposlene osobe prema kojoj se, sukladno propisima Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti, primjenjuje zakonodavstvo Republike Hrvatske, koja se obavlja u drugoj državi članici, ako se ista obavlja istodobno uz radni odnos, odnosno zaposlenje u Republici Hrvatskoj i/ili u drugoj državi članici ili uz neku drugu osnovu osiguranja;

7. doprinos iz osnovice jest doprinos obračunan po odbitku, sadržan je u primitku, odnosno u osnovici prema kojoj je obračunan, obustavlja se od primitka te je obveza osobe koja ostvaruje primitak;

8. doprinos na osnovicu jest doprinos obračunan prema propisanoj osnovici, nije sadržan u primitku odnosno u osnovici prema kojoj je obračunan te je obveza sredstava isplatitelja primitka prema kojemu je obveza utvrđena ili samog osiguranika ili druge osobe kojoj je propisana obveza doprinosa u korist osiguranika;

9. drugi dohodak je primitak ili dio primitka od kojega se, sukladno propisima o porezu na dohodak, utvrđuje drugi dohodak. Drugim dohotkom smatra se i primitak po osnovi kojega se, prema propisima o porezu na dohodak, utvrđuje dohodak od nesamostalnog rada kada ga poslodavac isplaćuje ili daje u naravi bivšem radniku ili drugoj osobi umjesto bivšeg radnika, a taj se primitak ne odnosi na naknadu za rad za trajanja radnog odnosa niti je primitak stečen unutar vremena u kojem je postojao radni odnos;

10. država članica jest država članica Europske unije, država članica Europskog gospodarskog prostora i Švicarska konfederacija;

11. inozemstvo jest područje drugih država članica iz točke 10. ovoga članka i trećih država;

12. izabrana ili imenovana osoba jest fizička osoba koja je po osnovi obavljanja dužnosti u predstavničkom ili izvršnom tijelu državne vlasti, jedinice područne (regionalne) samouprave i jedinice lokalne samouprave, od strane toga tijela, prijavljena na obvezna osiguranja;

13. izaslani radnik jest:

13.1. osoba osigurana po osnovi radnog odnosa koja je od poslodavca izaslana u inozemstvo radi obavljanja poslova za poslodavca, a koja sukladno propisima o obveznim osiguranjima, propisima Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i međudržavnim ugovorima o socijalnom osiguranju za vrijeme rada u inozemstvu ostaje u sustavu obveznih osiguranja Republike Hrvatske te

13.2. osoba osigurana po osnovi radnog odnosa koja je od poslodavca upućena u inozemstvo radi obavljanja dužnosti u diplomatskoj misiji ili konzularnom uredu Republike Hrvatske i

13.3. osoba koja je od inozemnog poslodavca izaslana na rad u tuzemno društvo, a sukladno odredbama propisa Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti i odredbama

međudržavnih ugovora o socijalnom osiguranju ima uređen status u osiguranju države poslodavca;

14. osnovica za obračun doprinosa iznos je, općenito, prema kojemu se obračunavaju iznosi doprinosa za određeno razdoblje u osiguranju;

15. godišnja osnovica iznos je prema kojemu se obračunavaju iznosi doprinosa za određenu godinu po osnovi obavljanja druge djelatnosti;

16. mjesečna osnovica propisani je iznos prema kojemu je obveza obračunati i uplatiti doprinose, ovisno o osnovi osiguranja, za jedan mjesec staža u mirovinskom osiguranju i za prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja te zdravstvenog osiguranja zaštite zdravlja na radu za određeni mjesec proveden u tim osiguranjima s punim radnim vremenom;

17. najniža mjesečna osnovica najniži je iznos prema kojemu je obveza obračunati i uplatiti doprinose za jedan mjesec staža u mirovinskom osiguranju te za prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja, zdravstvenog osiguranja zaštite zdravlja na radu i osiguranja u slučaju nezaposlenosti za određeni mjesec proveden u tim osiguranjima s punim radnim vremenom;

18. najviša mjesečna osnovica najviši je iznos do kojega je obveza obračunati i uplatiti doprinose za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje kada je osnovica za obračun doprinosa plaća, osim poduzetničke plaće;

19. najviša godišnja osnovica najviši je iznos do kojega je obveza uplatiti doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti prema svim osnovama za jednu godinu;

20. mirovanje obveze doprinosa jest pravo obveznika doprinosa prema kojemu taj obveznik nema obvezu doprinosa u dijelu koji se odnosi na razdoblje, odnosno mjesec ili na dio mjeseca za koji ostvaruje pravo na naknadu plaće prema posebnom propisu, a na teret nositelja obveznih osiguranja odnosno državnog proračuna kao i u slučajevima korištenja prava na privremenu nesposobnost za rad bez prava na naknadu plaće u skladu s propisima o obveznom zdravstvenom osiguranju;

21. mirovina je primitak koji se fizičkoj osobi – umirovljeniku isplaćuje po osnovi prava iz obveznog mirovinskog osiguranja Republike Hrvatske, osim invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti koja se isplaćuje umirovljenicima obvezno osiguranim po osnovi radnog odnosa ili obavljanja samostalne djelatnosti;

22. naknada njegovatelju primitak je što ga isplatitelj naknade, prema posebnom propisu, isplaćuje osobi koja pruža pomoć i njegu HRVI iz Domovinskog rata, a ukupan iznos naknade (bruto) sadrži iznose doprinosa iz osnovice te iznose poreza i prireza porezu na dohodak i neto iznos koji se isplaćuje toj osobi;

23. naknada plaće primitak je koji je isplaćen ili je trebao biti isplaćen osiguraniku kao pravo po osnovi obveznih osiguranja ili pravo prema posebnom propisu;

24. naknada sportskom sucu i delegatu primitak je od kojega se, sukladno propisima o porezu na dohodak, utvrđuje drugi dohodak, a isplaćuje se kao naknada za sudjelovanje na natjecanjima amaterskih sportskih klubova koja se održavaju u skladu s aktom o sustavu natjecanja određenoga nacionalnoga sportskog saveza, na natjecanjima učeničkih i studentskih sportskih klubova te na međunarodnim natjecanjima tih klubova koja se, u skladu s propisima o sportu, održavaju u Republici Hrvatskoj te prema kriterijima uređenima propisom koji donosi ministar financija na prijedlog ministra znanosti, obrazovanja i sporta;

25. naknada za autorsko pravo ili srodna prava jest primitak od kojega se, sukladno propisima o porezu na dohodak, utvrđuje drugi dohodak i predujam poreza na dohodak obračunava po odbitku;

26. naknada za umjetničko djelo jest primitak od kojega se, sukladno propisima o porezu na dohodak, utvrđuje drugi dohodak i predujam poreza na dohodak obračunava po odbitku;

27. nezaposlena osoba je osoba koja se kao nezaposlena vodi u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, sukladno propisima o zapošljavanju;

28. nositelji obveznih osiguranja jesu javne ustanove – zavodi koji obavljaju poslove obveznih osiguranja u skladu s propisima o obveznim osiguranjima;

29. njegovatelj je fizička osoba koja pruža pomoć i njegu HRVI iz Domovinskog rata u skladu s posebnim propisom po kojoj je osnovi i osigurana;

30. obračunska isprava je pisani dokument koji je dužan sastaviti obveznik obračunavanja doprinosa prije sastavljanja obračunske prijave (izvješća) te sadrži podatke o osiguraniku, vrsti i iznosu osnovice za obračun doprinosa, vrsti i iznosu obveze doprinosa i razdoblju na koje se osnovica i doprinosi odnose i druge podatke bitne za sastavljanje obračunske prijave;

31. osoba koja se prvi put zapošljava jest fizička osoba koju poslodavac, po osnovi ugovora o radu, odnosno ugovora o stručnom osposobljavanju za rad prijavljuje na obvezno mirovinsko osiguranje i obvezno zdravstveno osiguranje te do dana početka osiguranja nema evidentiran staž u mirovinskom osiguranju, osim po osnovi roditelja koji obavlja roditeljske dužnosti, niti je staž mirovinskog osiguranja ostvario kod inozemnog nositelja obveznoga mirovinskog osiguranja;

32. osoba kojoj je oduzeta sloboda jest fizička osoba s prebivalištem, odnosno odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj kojoj je odlukom nadležnog suda oduzeta sloboda i nalazi se u ustrojstvenim jedinicama Ministarstva pravosuđa;

33. plaća je primitak što ga poslodavac ili druga osoba umjesto poslodavca te predstavničko tijelo ili izvršno tijelo državne vlasti, jedinice područne (regionalne) samouprave ili jedinice lokalne samouprave u kojoj osiguranik obavlja dužnost izabrane ili imenovane osobe isplaćuje ili daje u naravi ili ga je bio dužan isplatiti radniku, odnosno osiguraniku po osnovi radnog odnosa ili izabranoj ili imenovanoj osobi za rad u određenom mjesecu prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu, a od tog se primitka, prema propisima o porezu na dohodak, utvrđuje dohodak od nesamostalnog rada. Ukupan iznos primitka (bruto) sadrži iznose doprinosa iz osnovice te iznose poreza i prireza porezu na dohodak i neto iznos;

34. ostali primici jesu primici što ih poslodavac ili druga osoba umjesto poslodavca te predstavničko tijelo ili izvršno tijelo državne vlasti, jedinice područne (regionalne) samouprave ili jedinice lokalne samouprave u kojoj osiguranik obavlja dužnost izabrane ili imenovane osobe, osim plaće, isplaćuje ili daje u naravi ili ih je bio dužan isplatiti radniku, odnosno osiguraniku po osnovi radnog odnosa ili izabranoj ili imenovanoj osobi za rad u određenom mjesecu ili godini ili općenito vezano uz radni odnos prema ugovoru o radu, pravilniku o radu, kolektivnom ugovoru ili posebnom propisu, a od tih se primitaka, sukladno propisima o porezu na dohodak, utvrđuje dohodak od nesamostalnog rada. Ukupan iznos primitka (bruto) sadrži iznose doprinosa iz osnovice te iznose poreza i prireza porezu na dohodak i neto iznos;

35. poduzetnička plaća jest primitak što ga sebi za određeni mjesec isplaćuje osiguranik po osnovi samostalnih djelatnosti iz točaka 1. do 6. ovoga članka koji od tih djelatnosti utvrđuje dobit, od kojega se primitka, sukladno propisima o porezu na dohodak, utvrđuje dohodak od nesamostalnog rada. Ukupan iznos primitka (bruto) sadrži iznose doprinosa iz osnovice te iznose poreza i prireza porezu na dohodak i neto iznos;

36. poslodavac je poslovni subjekt za kojega radnik u radnom odnosu, u skladu s propisima o radu i drugim propisima koji uređuju radne odnose, obavlja određene poslove, te:

36.1. inozemna organizacija sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koja ne uživa diplomatski imunitet (strano predstavništvo, podružnica, međunarodna organizacija i ustanova),

36.2. inozemna fizička osoba koja za svoje osobne potrebe zapošljava druge fizičke osobe,

36.3. diplomatska misija i konzularni ured strane države te međunarodna organizacija ili predstavništvo sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koji uživaju diplomatski imunitet i

36.4. diplomatski predstavnik – konzul u Republici Hrvatskoj koji za svoje osobne potrebe zapošljava hrvatske državljane;

37. poslovni subjekti su pravne osobe i tijela državne i javne uprave, tijela jedinica lokalne samouprave, jedinica područne (regionalne) samouprave te fizičke osobe i skupine osoba koje nemaju svojstvo pravne osobe ako su poslodavci ili ako isplaćuju primitke za koje je ovim Zakonom propisana obveza doprinosa;

38. preuzimatelj obveze poslovni je subjekt koji preuzme obvezu plaćanja doprinosa umjesto obveznika doprinosa. Preuzimatelj obveze doprinosa je i osiguranik po osnovi rada kod poslodavca s registriranim sjedištem ili mjestom poslovanja u drugoj državi članici koji je od tog poslodavca preuzeo obvezu doprinosa;

39. prosječna plaća je prosječni iznos mjesečne plaće (bruto) isplaćene po jednom zaposlenom kod pravnih osoba u Republici Hrvatskoj u razdoblju siječanj – kolovoz tekuće godine, koju objavljuje Državni zavod za statistiku. Sastoji se od iznosa doprinosa koji se obračunavaju iz osnovice te od iznosa poreza i prireza porezu na dohodak i od neto iznosa, a služi za izračun mjesečnih osnovica i najniže mjesečne osnovice, najviše mjesečne osnovice, najviše godišnje osnovice i godišnje osnovice za obračun doprinosa za razdoblje u obveznom osiguranju u godini koja slijedi iza godine na koju se prosječna plaća odnosi;

40. prosječna neto plaća je prosječni iznos mjesečne neto plaće isplaćene po jednom zaposlenom kod pravnih osoba u Republici Hrvatskoj za razdoblje siječanj – kolovoz tekuće godine, koju objavljuje Državni zavod za statistiku i služi za utvrđivanje obveze doprinosa za razdoblje u osiguranju godine koja slijedi iza godine na koju se prosječna neto plaća odnosi;

41. puno radno vrijeme jest najviše dopušteno radno vrijeme od 40 sati tjedno, osim ako zakonom, kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između radničkog vijeća i poslodavca ili ugovorom o radu nije određeno puno radno vrijeme ili skraćeno radno vrijeme u trajanju kraćem od 40 sati tjedno;

42. nepuno radno vrijeme jest ugovoreno radno vrijeme u trajanju kraćem od 40 sati tjedno, odnosno u trajanju kraćem od tjednog radnog vremena uređenog zakonom, kolektivnim ugovorom, sporazumom sklopljenim između radničkog vijeća i poslodavca ili ugovorom o radu;

43. radni odnos jest odnos poslodavca i radnika uređen propisima o radu i drugim propisima o radu koji uređuju odnose poslodavca i radnika, odnosno dužnosnika i službenika ili namještenika;

44. registar obveznika doprinosa posebna je evidencija Porezne uprave o obveznicima doprinosa i o obveznicima koji su dužni sami utvrditi obvezu doprinosa odnosno obračunati iznose doprinosa i o tome izvijestiti Poreznu upravu;

45. roditelj njegovatelj je osoba sa statusom priznatim po osnovi roditelja djeteta kojemu je zbog održavanja kvalitete života potrebno pružanje specifične njege sukladno posebnom propisu;

46. saldo doprinosa iznos je doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju generacijske solidarnosti i doprinosa za zdravstveno osiguranje dospelog a neuplaćenog ili više uplaćenog sa stanjem na dan 1. siječnja 2003. što ga je Porezna uprava preuzela od Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, te iznos doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje dospelog a neuplaćenog (dug) ili više uplaćenog (preplata) sa stanjem na dan 1. siječnja 2005. godine što ga je Porezna uprava preuzela od Središnjeg registra osiguranika;

47. službeni put u inozemstvo jest boravak osiguranika u inozemstvu po nalogu poslodavca ili isplatitelja primitka od kojeg se utvrđuje drugi dohodak, ili po potrebi samostalne djelatnosti iz točaka 1. do 6. ovoga članka, u trajanju do 30 dana neprekidno;

48. službeni boravak u inozemstvu jest boravak osiguranika u inozemstvu po nalogu poslodavca radi obrazovanja, stručnog usavršavanja ili poslijediplomskog studija odnosno zbog drugih razloga a u tom razdoblju nije prekinut radni odnos niti je prekinuto osiguranje po istoj osnovi, u trajanju duljem od 30 dana neprekidno;

49. umirovljenik je fizička osoba koja je stekla pravo iz obveznoga mirovinskog osiguranja od tuzemnog isplatitelja mirovine ili inozemnog isplatitelja mirovine sukladno propisima Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti ili međudržavnim ugovorima o socijalnom osiguranju na starosnu mirovinu ili prijevremenu starosnu mirovinu, obiteljsku mirovinu, privremenu invalidsku mirovinu, invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti ili invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti pod uvjetom

da nije zaposlena ili ne obavlja djelatnost iz točaka 1. do 5. ovoga članka. Korisnik invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti koji je zaposlen ili obavlja djelatnost iz točaka 1. do 5. ovoga članka ne smatra se umirovljenikom u smislu ovoga Zakona.

Članak 16.

(1) Za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti vrsta je doprinosa i stopa za obračun doprinos za zapošljavanje – koji se obračunava po stopi od 1,7%.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, poslodavac koji sukladno posebnom propisu ima obvezu plaćanja posebnog doprinosa za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom doprinos za zapošljavanje obračunava po stopi od 1,6%.

(3) Obveznim doprinosom smatra se i posebni doprinos za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom, za koje su obveznik doprinosa i stope za obračun uređeni posebnim propisom.

(4) Doprinosi za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti plaćaju se u korist računa državnog proračuna.

Članak 20.

(1) Doprinosi se obračunavaju iz osnovice i na osnovicu prema mjesečnoj osnovici – plaći iz članka 21. i prema ostalim primicima iz članka 22. ovoga Zakona, i to:

1. doprinosi iz osnovice:

1.1. doprinos za mirovinsko osiguranje

1.2. doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (za osiguranika tog osiguranja)

2. doprinosi na osnovicu:

2.1. doprinos za zdravstveno osiguranje

2.2. doprinos za zaštitu zdravlja na radu

2.3. doprinos za zapošljavanje.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, za osiguranika koji se prvi put zapošljava i prema mjesečnoj osnovici iz članka 21. ovoga Zakona obračunavaju se doprinosi iz osnovice i to:

1. doprinos za mirovinsko osiguranje

2. doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (za osiguranika tog osiguranja).

(3) Obveza doprinosa sukladno stavku 2. ovoga članka obračunava se prema mjesečnim osnovicama koje se odnose na razdoblje u trajanju do jedne godine.

Članak 23.

(1) Obveze doprinosa obračunavaju se pojedinačno – za svakog osiguranika i prema plaći za svaki mjesec ili dio mjeseca u kojemu je radnik bio u radnom odnosu, odnosno prema svakom pojedinačno isplaćenom ostalom primitku.

(2) Poslodavac koji je, sukladno odredbama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom, obveznik posebnog doprinosa za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom taj doprinos obračunava prema osnovici iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 31.

(1) Obveze doprinosa obračunavaju se pojedinačno – za svakog osiguranika i prema plaći za svaki mjesec ili dio mjeseca u kojem je izabrana ili imenovana osoba obavljala dužnost, odnosno prema svakom pojedinačno isplaćenom ostalom primitku.

(2) Poslodavac koji je, sukladno odredbama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i poticanju zapošljavanja osoba s invaliditetom, obveznik posebnog doprinosa za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom taj doprinos obračunava prema osnovici iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 36.

(1) Doprinosi se obračunavaju iz osnovice i na osnovicu prema izvedenoj mjesečnoj osnovici iz članka 37. i ostalim primicima iz članka 38. ovoga Zakona, i to:

1. doprinosi iz osnovice:

1.1. doprinos za mirovinsko osiguranje

1.2. doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (za osiguranika tog osiguranja)

2. doprinosi na osnovicu:

2.1. doprinos za zdravstveno osiguranje

2.2. doprinos za zaštitu zdravlja na radu

2.3. doprinos za zapošljavanje.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, za osiguranika po osnovi izaslanog radnika – osobu koja se prvi put zapošljava i prema mjesečnoj osnovici iz članka 37. ovoga Zakona obračunavaju se doprinosi iz osnovice, i to:

1.1. doprinos za mirovinsko osiguranje

1.2. doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (za osiguranika tog osiguranja).

(3) Obveza doprinosa sukladno stavku 2. ovoga članka obračunava se prema mjesečnim osnovicama koje se odnose na razdoblje u trajanju do jedne godine.

Članak 39.

(1) Obveze doprinosa obračunavaju se pojedinačno za svakog osiguranika i prema mjesečnoj osnovici za svaki mjesec ili za dio mjeseca u kojem je radnik bio u radnom odnosu, odnosno prema svakom pojedinačno isplaćenom ostalom primitku.

(2) Poslodavac koji je, sukladno odredbama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i poticanju zapošljavanja osoba s invaliditetom, obveznik posebnog doprinosa za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom taj doprinos obračunava prema osnovici iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 64.

(1) Osiguranici po osnovi obavljanja samostalnih djelatnosti obrta, slobodnog zanimanja (profesionalne djelatnosti), sportaša, poljoprivrede i šumarstva te ostalih samostalnih djelatnosti (članak 9. stavak 1. točka 9. do 13. i 31.) koji od obavljanja tih djelatnosti, sukladno propisima o porezu na dohodak, utvrđuju dohodak od samostalne djelatnosti, sami su obveznici doprinosa i obveznici plaćanja doprinosa za osobno osiguranje.

(2) Obvezu doprinosa, vrste i mjesečne iznose doprinosa te razdoblje na koje se obveza odnosi utvrđuje Porezna uprava rješenjem.

Članak 65.

(1) Doprinosi se obračunavaju na osnovicu prema mjesečnoj osnovici iz članka 66. ovoga Zakona, i to:

1. doprinos za mirovinsko osiguranje
2. doprinos za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje (za osiguranika tog osiguranja)
3. doprinos za zdravstveno osiguranje
4. doprinos za zaštitu zdravlja na radu
5. doprinos za zapošljavanje.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka za osobe koje ostvaruju primitke od imovine i imovinskih prava od kojih se, prema propisima o porezu na dohodak, utvrđuje dohodak od imovine i imovinskih prava, ali su promijenile način utvrđivanja dohotka, pa prema tim primicima utvrđuju dohodak od samostalne djelatnosti, ne obračunava se doprinos za zapošljavanje.

Članak 67.

Doprinosi dospijevaju na naplatu do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec.

Članak 67.a

Za osiguranika koji djelatnost samozaposlene osobe obavlja u drugoj državi članici i na kojega se, sukladno propisima Europske unije o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti, primjenjuje zakonodavstvo Republike Hrvatske, obveza doprinosa se utvrđuje na način propisan odredbama članaka 64. do 67. ovoga Zakona, neovisno o vrsti poreza koji je dužan plaćati prema dohotku ili dobiti ostvarenom od obavljanja navedene djelatnosti.

Članak 68.

(1) Osiguranici po osnovi obavljanja samostalnih djelatnosti obrta te poljoprivrede i šumarstva (članak 9. stavak 1. točka 9. i 12. i 31.) koji od obavljanja tih djelatnosti, sukladno propisima o porezu na dohodak, porez na dohodak plaćaju prema paušalnom dohotku, sami su obveznici doprinosa i obveznici plaćanja doprinosa za osobno osiguranje.

(2) Obvezu doprinosa, vrste i mjesečne iznose doprinosa te razdoblje na koje se obveza odnosi utvrđuje Porezna uprava rješenjem.

1.11. Za osiguranike po osnovi obavljanja samostalnih djelatnosti umjetnika i sportaša koji prema primicima od djelatnosti porez na dohodak plaćaju po odbitku

Članak 72.

(1) Osiguranici po osnovi obavljanja samostalnih djelatnosti slobodnog zanimanja (profesionalne djelatnosti), i to samostalni umjetnici i sportaši (članak 9. stavak 1. točka 10. i 11.) koji su, sukladno propisima o porezu na dohodak, promijenili način utvrđivanja dohotka od samostalne djelatnosti pa prema primicima od djelatnosti porez na dohodak plaćaju po odbitku, sami su obveznici doprinosa i obveznici plaćanja doprinosa za osobno osiguranje.

(2) Obvezu doprinosa, vrste i mjesečne iznose doprinosa te razdoblje na koje se obveza odnosi utvrđuje Porezna uprava rješenjem.

Članak 74.

Mjesečna osnovica za obračun doprinosa umnožak je iznosa prosječne plaće i koeficijenta 1,0.

Članak 90.

(1) Osiguranik po osnovi člana uprave trgovačkog društva i izvršni direktor trgovačkog društva i upravitelj zadruge (članak 9. stavak 1. točka 15.) obveznik je doprinosa i obveznik plaćanja doprinosa za osobno osiguranje.

(2) Obvezu doprinosa, vrste i mjesečne iznose doprinosa te razdoblje na koje se obveza odnosi utvrđuje Porezna uprava rješenjem.

Članak 95.

(1) Osiguranik po osnovi svećenika i drugih članova vjerske zajednice (članak 9. stavak 1. točka 16.) obveznik je doprinosa i obveznik plaćanja doprinosa za osobno osiguranje.

(2) Obvezu doprinosa, vrste i mjesečne iznose doprinosa te razdoblje na koje se obveza odnosi utvrđuje Porezna uprava rješenjem.

Članak 103.

(1) Osiguranik po osnovi zaposlenja u inozemstvu kod međunarodnih organizacija, stranih poslodavaca i u institucijama Europske unije (članak 9. stavak 1. točka 18.) obveznik je doprinosa i obveznik plaćanja doprinosa za osobno osiguranje.

(2) Obvezu doprinosa, vrste i mjesečne iznose doprinosa te razdoblje na koje se obveza odnosi utvrđuje Porezna uprava rješenjem.

Članak 107.

(1) Osiguranik po osnovi zaposlenja u tuzemstvu kod poslodavca sa sjedištem u inozemstvu koji nema registriranu podružnicu u tuzemstvu (članak 9. stavak 1. točka 19.) obveznik je doprinosa i obveznik plaćanja doprinosa za osobno osiguranje.

(2) Obvezu doprinosa, vrste i mjesečne iznose doprinosa te razdoblje na koje se obveza odnosi utvrđuje Porezna uprava rješenjem.

Članak 182.

(1) Obveza doprinosa prema naknadi plaće obračunava se za svaki mjesec za koji se ostvaruje pravo i dospijeva na naplatu do 15. dana u mjesecu koji slijedi mjesecu u kojem je isplaćena naknada plaće ili izvršen povrat naknade plaće poslodavcu.

(2) O vrsti i iznosu obveze doprinosa, osnovici prema kojoj su doprinosi obračunani, razdoblju na koje se obveza odnosi i o drugim podacima koje utvrdi, obveznik obračunavanja sastavlja obračunsku ispravu za svakoga osiguranika te sastavlja izvješće i dostavlja ga Poreznoj upravi. Način i rok te oblik i sadržaj izvješća propisat će ministar financija.

(3) Kada poslodavac, odnosno osoba koja je obveznik doprinosa te obveznik obračunavanja i obveznik plaćanja doprinosa sukladno odredbama ovoga Zakona, osim osobe koja je obveznik doprinosa te obveznik obračunavanja i obveznik plaćanja doprinosa za svoje osobno osiguranje, nema obvezu isplate plaće, odnosno naknade koja je podložna obvezi doprinosa, odnosno nema obvezu doprinosa prema propisanoj osnovici iz razloga što osiguranik ostvaruje pravo na naknadu plaće za vrijeme privremene nesposobnosti za rad kako je opisano člankom 179. ovoga Zakona i/ili ima obvezu isplate naknade plaće koja se isplaćuje na teret sredstava nositelja obveznih osiguranja ili na teret državnog proračuna dužan je sastaviti izvješće o vrsti prava, razdoblju korištenja prava te iznosu naknade plaće što ju je isplatio na teret sredstava nositelja osiguranja ili na teret sredstava državnog proračuna i dostaviti ga Poreznoj upravi. Način i rok te oblik i sadržaj izvješća propisat će ministar financija.

Članak 183.

(1) Osoba koja obavlja drugu djelatnost iz članka 7. točke 6. ovoga Zakona obveznik je doprinosa i obveznik plaćanja doprinosa utvrđenog po toj osnovi.

(2) Iznos godišnje osnovice, vrste i godišnje iznose doprinosa te razdoblje na koje se obveza odnosi utvrđuje Porezna uprava rješenjem.

Članak 186.

(1) Godišnja osnovica može iznositi najviše do umnoška iznosa prosječne plaće, koeficijenta 0,65 i brojke 12.

(2) Kada se doprinosi obračunavaju prema godišnjoj osnovici a razdoblje u kojem je obveznik doprinosa obavljao drugu djelatnost kraće je od godine dana, najviši iznos godišnje osnovice razmjernan je broju mjeseci u kojima je obveznik doprinosa obavljao drugu djelatnost u odnosu na brojku 12.

(3) U broj mjeseci obavljanja druge djelatnosti iz stavka 2. ovoga članka računa se svaki puni mjesec obavljanja druge djelatnosti uvećan za posljednji mjesec, bez obzira na broj dana obavljanja druge djelatnosti u tom mjesecu te bez umanjenja za mjesece u kojima je djelatnost privremeno obustavljena i mjesece u kojima je korišteno pravo na privremenu nesposobnost za rad.

(4) Iznimno od odredbe stavka 3. ovoga članka, u broj mjeseci obavljanja druge djelatnosti obvezniku doprinosa se koji od te djelatnosti porez na dohodak plaća prema paušalnom dohotku ne uzima razdoblje u kojem je privremeno obustavio obavljanje druge djelatnosti, sukladno propisu o obrtu.

Članak 187.

Godišnja obveza doprinosa dospijeva na naplatu u roku od 15 dana od dana uručenja rješenja obvezniku.

Članak 203.

(1) Obveznik doprinosa kojemu je osnovica za obračun doprinosa propisana u mjesečnom iznosu kao umnožak iznosa prosječne plaće i određenoga koeficijenta, a sam je obveznik doprinosa za svoje osiguranje, može izabrati višu osnovicu za obračun doprinosa od mjesečne osnovice propisane za osnovu po kojoj je osiguran.

(2) Radi izbora više osnovice, osiguranik može izabrati viši koeficijent za izračun više osnovice, a to mogu biti koeficijenti: 1,0 ili 2,0 ili 3,0 ili 4,0 ili 5,0 ili 6,0.

(3) Viša mjesečna osnovica primjenjuje se za obračun svih doprinosa koji su propisani prema osnovi osiguranja osiguranika koji je izabrao višu osnovicu.

(4) Obveza doprinosa prema višoj mjesečnoj osnovici nastaje od prvoga dana sljedećeg mjeseca nakon podnošenja zahtjeva i prestaje posljednjeg dana u mjesecu u kojem je podnesen zahtjev za prestanak obveze prema višoj osnovici.

(5) Iznimno od odredbe stavka 4. ovoga članka obvezniku doprinosa iz stavka 1. ovog članka koji zahtjev podnese u roku od 15 dana od dana stjecanja svojstva osiguranika, obveza doprinosa prema višoj mjesečnoj osnovici može se, na njegov zahtjev, utvrditi s danom početka razdoblja osiguranja.

(6) Način postupka i uvjete radi odabira više osnovice za obračun doprinosa propisat će ministar financija.

Članak 209.

(1) Iznimno od odredaba članka 111. do 117. ovoga Zakona, ne postoji obveza doprinosa prema primicima od kojih se utvrđuje drugi dohodak ili dohodak od nesamostalnog rada, i to prema sljedećim vrstama primitaka:

1. naknada za isporučeno autorsko pravo i/ili srodna prava,
2. naknada za isporučeno umjetničko djelo,

3. nagrada za rad učeniku, odnosno nagrada redovitom studentu za vrijeme praktičnog rada i naukovanja,
4. primitak za rad učenika, odnosno studenta preko posrednika pri zapošljavanju učenika i redovitih studenata,
5. stipendija učeniku odnosno studentu,
6. sportska stipendija,
7. potpora obitelji za slučaj smrti radnika,
8. potpora za školovanje djetetu bivšeg radnika ili poginulog branitelja iz Domovinskog rata do 15. godine života, odnosno do završetka osmogodišnjeg školovanja,
9. stalna mjesečna nagrada koja se isplaćuje članu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, sukladno posebnom propisu,
10. naknada sportskom sucu i delegatu,
11. novčane pomoći i pomoći u naravi što ih, na temelju odredaba svojih općih akata, isplaćuju ili daju općina, grad, županija i Grad Zagreb u svrhu zaštite majčinstva, roditeljske njege novorođenog djeteta, podizanja i odgoja djeteta a koje su namijenjene roditelju ili drugoj osobi koja se brine o djetetu, sukladno posebnom propisu,
12. primitak za rad osobe mlađe od 15 godina života,
13. renta koju bivši poslodavac isplaćuje po sudskoj presudi članu obitelji bivšeg radnika,
14. novčana naknada koju mobiliziranom a nezaposlenom građaninu isplaćuje tijelo koje je naložilo mobilizaciju, sukladno posebnom propisu i
15. primitak od kojega se utvrđuje drugi dohodak isplaćen umirovljeniku.

Članak 219.

(1) Obvezniku doprinosa koji je sam obveznik doprinosa za svoje osobno osiguranje i koji je sam obvezan obračunati doprinose prema poduzetničkoj plaći i o tome izvijestiti obveza svih doprinosa što bi ih trebao obračunati prema poduzetničkoj plaći miruje pod uvjetima propisanim odredbama članka 217. i 218. ovoga Zakona.

(2) Za osiguranika po osnovi samostalne djelatnosti slobodnih zanimanja – samostalnog umjetnika kojemu se doprinosi plaćaju iz državnog proračuna obveza svih doprinosa miruje pod uvjetima i na način sukladno odredbama članka 217. ovoga Zakona te za vrijeme mirovanja obveze.

(3) Način dokazivanja početka i prestanka prava i postupanja u skladu sa stavkom 1. i 2. ovoga članka propisat će ministar financija.

Članak 228.

(1) Nositelji osiguranja i Središnji registar osiguranika, od kojih je Porezna uprava preuzela podatke o saldu doprinosa, dužni su za svaku promjenu iznosa salda doprinosa Poreznoj upravi dostaviti podatke o promjeni iznosa salda.

(2) Pod promjenom iznosa salda, sukladno stavku 1. ovoga članka, podrazumijeva se svaka promjena iznosa koji je kao dug ili kao preplata predan Poreznoj upravi i to povećanje ili smanjenje tog iznosa nastalog zbog naknadnog obračuna ili ispravka ranijeg obračuna, naknadnog utvrđivanja statusa u osiguranju, ili naknadnog obračuna kamata i drugi ispravci iznosa salda, koje će Porezna uprava evidentirati na temelju naloga za ispravak predanih stanja od strane nositelja osiguranja odnosno Središnjeg registra osiguranika.

(3) Način dostave podataka o promjeni salda doprinosa i potrebne dokaze iz stavka 1. ovoga članka propisat će ministar financija.

Članak 229.

Pravo na obračun obveze doprinosa i kamata te na pokretanje prekršajnog postupka i na naplatu doprinosa, kamata, troškova ovrhe i novčanih kazni, kao i pravo obveznika na povrat više plaćenih doprinosa, kamata, troškova ovrhe i novčanih kazni zastarijeva za pet godina, računajući od dana kada je zastara prvi put počela teći.

Članak 230.

Apsolutni rok zastare prava na obračun obveze doprinosa i kamata te na pokretanje prekršajnog postupka i na naplatu doprinosa, kamata, troškova ovrhe i novčanih kazni, kao i zastare prava obveznika na povrat više plaćenih doprinosa, kamata, troškova ovrhe i novčanih kazni nastupa za deset godina, računajući od dana kada je zastara počela prvi put teći.

Članak 238.

(1) Doprinosi se obračunavaju prema propisima važećima za razdoblje osiguranja na koje se obveza odnosi.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, za osiguranike po osnovi radnog odnosa i na razdoblje u osiguranju (staž) do zaključno 31. prosinca 2002. doprinosi se obračunavaju prema vrstama doprinosa i stopama za obračun važećima na dan 31. prosinca 2002., osim doprinosa za mirovinsko osiguranje na temelju individualne kapitalizirane štednje i posebnog doprinosa za zdravstveno osiguranje za prava u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti koji se ne obračunavaju ako se obveza odnosi na razdoblje u kojemu nije postojala obveza tih doprinosa.

(3) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, osiguranicima koji su sami obveznici plaćanja doprinosa, a to im je svojstvo utvrđeno za razdoblje koje prethodi godini u kojoj je pokrenut postupak za utvrđivanje svojstva osiguranika, doprinosi se obračunavaju prema osnovici te prema vrstama doprinosa i stopama za obračun važećima za godinu u kojoj je postupak pokrenut.

Članak 239.

(1) Osiguranicima koji su sami obveznici doprinosa te obveznici plaćanja doprinosa za osobno osiguranje, a mjesečna osnovica propisana im je u stalnom mjesečnom iznosu kao umnožak iznosa prosječne plaće i propisanog koeficijenta, Porezna uprava rješenjem po službenoj dužnosti bez provedbe ispitnog postupka utvrđuje obvezu doprinosa, vrste i mjesečne iznose te razdoblje na koje se obveza odnosi.

(2) Rješenje prema stavku 1. ovoga članka donosi se za svako obračunsko razdoblje (kalendarsku godinu), a mjesečne obveze doprinosa utvrđene rješenjem konačna su obveza i vrijede do prestanka osiguranja, do promjene osnove osiguranja ili do prestanka obveze doprinosa utvrđene sukladno odredbi članka 221. stavka 2. ovoga Zakona, a najdulje do posljednjeg dana u godini na koju se obveza odnosi.

(3) Do donošenja rješenja prema stavku 1. ovoga članka obveznik je dužan plaćati predujam za svaku vrstu doprinosa propisanu prema osnovi osiguranja i u iznosu – umnošku iznosa prosječne plaće i koeficijenta propisanog za obračun mjesečne osnovice za određenu osnovu osiguranja te propisane stope za obračun doprinosa. Mjesečni iznos predujma dopijeva na naplatu u rokovima propisanim za uplatu doprinosa za istu osnovu osiguranja.

Članak 240.

(1) Obveznicima doprinosa po osnovi obavljanja druge djelatnosti Porezna uprava rješenjem po službenoj dužnosti bez provedbe ispitnog postupka utvrđuje obvezu doprinosa te iznos godišnje osnovice, vrste doprinosa i godišnje iznose doprinosa koje je dužan platiti.

(2) Rješenje prema stavku 1. ovoga članka donosi se za obračunsko razdoblje (kalendarsku godinu) za koje postoji obveza, a godišnje obveze doprinosa utvrđene rješenjem konačna su obveza.

Članak 242.

(1) Porezna uprava evidentira obveze doprinosa na poreznom broju dužnika – obveznika plaćanja doprinosa po vrstama doprinosa i bročanim oznakama (šiframa) uplatnog računa, a za osiguranike koji su sami za sebe obveznici plaćanja doprinosa i prema osnovama osiguranja i to:

1. saldo doprinosa preuzet od nositelja osiguranja i Središnjeg registra osiguranika,
2. mjesečne, odnosno tromjesečne obveze doprinosa utvrđene rješenjem Porezne uprave,
3. godišnje obveze doprinosa utvrđene rješenjem Porezne uprave,
4. obveze što ih, na obračunskim prijavama – izvješćima iskažu obveznici obračunavanja doprinosa te
5. obveze utvrđene u postupku nadzora koje vodi Porezna uprava te obveze utvrđene u posebnom postupku Porezne uprave.

(2) Porezna uprava evidentira i uplate doprinosa te obračunava i evidentira zatezne kamate.

Članak 246.

Porezna uprava uspostavlja registar obveznika doprinosa u kojemu se evidentiraju podaci o obveznicima doprinosa te obveznicima obračunavanja i/ili plaćanja i/ili izvješćivanja o nastaloj obvezi doprinosa, osobito podaci o početku i prestanku obveze doprinosa, podaci o podnesenim izvješćima te drugi podaci bitni za prikupljanje doprinosa, i to za obveznike:

1. kojima se obveza doprinosa utvrđuje rješenjem prema propisanoj mjesečnoj osnovici i koji su sami dužnici doprinosa za svoje osobno osiguranje,
2. kojima se obveza doprinosa utvrđuje rješenjem prema godišnjoj osnovici po osnovi obavljanja druge djelatnosti,

3. koji su kao poslodavci i/ili druge osobe, sukladno propisima o obveznim osiguranjima, dužni prijaviti fizičke osobe na obvezna osiguranja po osnovi radnog odnosa,
4. kojima je ovim Zakonom ili posebnim propisom određena obveza doprinosa ili obveza obračunavanja i/ili plaćanja i/ili izvješćivanja o utvrđenoj obvezi,
5. koji su preuzimatelji obveze doprinosa.

Članak 248.b

(1) Vlada Republike Hrvatske može uredbom propisati način provedbe plaćanja doprinosa prema plaći, primicima uz plaću, odnosno mjesečnoj osnovici i subjekte provedbe plaćanja doprinosa utvrđenih sukladno odredbama:

1. članka 19. do 26. ovoga Zakona za osiguranika po osnovi radnog odnosa,
2. članka 27. do 34. ovoga Zakona za osiguranika po osnovi izabranih ili imenovanih osoba,
3. članka 35. do 41. ovoga Zakona za osiguranika po osnovi radnog odnosa – izaslanog radnika,
4. članka 42. do 46. ovoga Zakona za osiguranika po osnovi stručnog osposobljavanja bez zasnivanja radnog odnosa.

(2) Uredbom iz stavka 1. ovoga članka Vlada Republike Hrvatske propisuje i obveznike izvješćivanja, način, rok, te oblik i sadržaj izvješća o podnesenim nalogima za plaćanje doprinosa prema plaći, primicima uz plaću, odnosno mjesečnoj osnovici za osiguranike iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 249.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

1. poslodavac koji za osiguranika po osnovi radnog odnosa ne obračuna doprinose (članak 23. i članak 24. u svezi s člankom 20.) ili ne utvrdi osnovicu (članak 21. i članak 22.), odnosno ne uplati doprinose u roku (članak 24., 24.a, 25. i 25.a) ili ne izvijesti Poreznu upravu o utvrđenim obvezama doprinosa (članak 26. stavak 2.),
2. predstavničko tijelo ili izvršno tijelo državne vlasti, jedinice područne (regionalne) samouprave ili jedinice lokalne samouprave koje za osiguranika po osnovi izabrane ili imenovane osobe ne obračuna doprinose (članak 31. i članak 32. u svezi s člankom 28.) ili ne utvrdi osnovicu (članak 29. i članak 30.), odnosno ne uplati doprinose u roku (članak 32. i 33.) ili ne izvijesti Poreznu upravu o utvrđenim obvezama doprinosa (članak 34. stavak 2.),
3. poslodavac koji za osiguranika po osnovi radnog odnosa – izaslanog radnika ne obračuna doprinose (članak 39. i članak 40. u svezi s člankom 36.) ili ne utvrdi osnovicu (članak 37. i članak 38.), odnosno ne uplati doprinose u roku (članak 40.) ili ne izvijesti Poreznu upravu o utvrđenim obvezama doprinosa (članak 41. stavak 2.),

4. poslodavac koji za osiguranika po osnovi stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa ne obračuna doprinose (članak 45. stavak 1. u svezi s člankom 43.) ili ne utvrdi osnovicu (članak 44.), odnosno ne uplati doprinose u roku (članak 45. stavak 1.) ili ne izvijesti Poreznu upravu o utvrđenim obvezama doprinosa (članak 45. stavak 2.),

5. poslodavac stalnog sezonskog radnika koji za osiguranika po osnovi stalnog sezonskog radnika ne obračuna doprinose (članak 129. stavak 1. u svezi s člankom 127.) ili ne utvrdi osnovicu (članak 128.), odnosno ne uplati doprinose u roku (članak 129. stavak 1.) ili ne izvijesti Poreznu upravu o utvrđenim obvezama doprinosa (članak 129. stavak 2.),

6. poslodavac, odnosno obveznik obračunavanja i plaćanja doprinosa u slučaju kada nema obvezu obračuna i plaćanja doprinosa ako ne izvijesti Poreznu upravu o vrsti prava, razdoblju korištenja prava te iznosu naknade plaće što ju je isplatio na teret sredstava nositelja obveznih osigurana ili na teret sredstava državnog proračuna (članak 182. stavak 3.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 250.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

1. osiguranik po osnovi obavljanja samostalne djelatnosti obrta, slobodnog zanimanja ili poljoprivrede i šumarstva, ili trgovca pojedinca koji od obavljanja samostalne djelatnosti utvrđuje dobit, ako ne obračuna doprinose (članak 83. u svezi s člankom 82.) ili ne utvrdi osnovicu (članak 82.), odnosno ne uplati doprinose u roku (članak 83.) ili ne izvijesti Poreznu upravu o utvrđenim obvezama doprinosa (članak 84. stavak 2.),

2. isplatitelj primitka od kojega se utvrđuje drugi dohodak i sam primatelj primitka neposredno iz inozemstva ili od druge fizičke osobe koji po toj osnovi ne obračuna doprinose (članak 115. stavci 1. i 2. u svezi s člankom 113.) ili ne utvrdi osnovicu (članak 114.), odnosno ne uplati doprinose u roku (članak 115. stavci 1. i 2.) ili ne izvijesti Poreznu upravu o utvrđenim obvezama doprinosa,

3. bivši poslodavac koji za osiguranika po osnovi osobe koja je prekinula rad, a bivši ju je poslodavac uputio na obrazovanje ili stručno usavršavanje, ne obračuna doprinosa (članak 142. stavak 1. u svezi s člankom 140.) ili ne utvrdi osnovicu (članak 141.), odnosno ne uplati doprinose u roku (članak 142. stavak 1.) ili ne izvijesti Poreznu upravu o utvrđenim obvezama doprinosa (članak 142. stavak 2.),

4. pravna ili fizička osoba koja za osiguranika po osnovi osobe koju je pravna ili fizička osoba, prije stupanja u radni odnos, uputila na praktični rad u drugu pravnu ili fizičku osobu ne obračuna doprinosa (članak 146. stavak 1. u svezi s člankom 144.) ili ne utvrdi osnovicu (članak 145.), odnosno ne uplati doprinose u roku (članak 146. stavak 1.) ili ne izvijesti Poreznu upravu o utvrđenim obvezama doprinosa (članak 146. stavak 2.),

5. pravna ili fizička osoba koja za osiguranika po osnovi osobe upućene u inozemstvo u sklopu međunarodne tehničko-prosvjetne i kulturne suradnje ne obračuna doprinosa (članak 150. stavak 1. u svezi s člankom 148.) ili ne utvrdi osnovicu (članak 149.), odnosno ne uplati

doprinosu u roku (članak 150. stavak 1.) ili ne izvijesti Poreznu upravu o utvrđenim obvezama doprinosa (članak 150. stavak 2.),

6. posrednik pri zapošljavanju učenika i redovitih studenata koji za osiguranika po toj osnovi ne obračuna doprinose (članak 162. stavak 1. u svezi s člankom 160.) ili ne utvrdi osnovicu (članak 161.), odnosno ne uplati doprinose u roku (članak 162. stavak 1.) ili ne izvijesti Poreznu upravu o utvrđenim obvezama doprinosa (članak 162. stavak 2.),

7. pravna ili fizička osoba – davatelj stipendije strancu koji za osiguranika po toj osnovi ne obračuna doprinos (članak 178. stavak 1. u svezi s člankom 176.) ili ne utvrdi osnovicu (članak 177.), odnosno ne uplati doprinose u roku (članak 178. stavak 1.) ili ne izvijesti Poreznu upravu o utvrđenim obvezama doprinosa (članak 178. stavak 2.).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 252.a

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 1.000.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

1. subjekt provedbe plaćanje doprinosa koji ne provodi plaćanje doprinosa, sukladno Uredbi iz članka 248.b ovoga Zakona,

2. obveznik izvješćivanja koji ne podnese izvješće sukladno Uredbi iz članka 248.b ovoga Zakona.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 20.000,00 kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.